FULL OFICIAL DEL DILLUNS
DE BARCELONA

DILLUNS, 14 DE SETEMBRE DEL 1936 — Administració : Casa d'Assistència President Macià : Montalegre, 5 : Barcelona : Tel. 24770 — NÚMERO 561 : 15 CÈNTIMS

Els rebels, a les acaballes de llur lluita fratricida, cometen tota mena de crims

Dos-cents facciosos d'Oviedo són copats per les nostres forces

L'Alcàsser de Toledo aviat serà un munt de runes

El terror feixista a Granada

Per cada bomba que llancen els nostres avions, són afusellats deu homes d'esquerra

Guadix, 13. — Han arribat els evadits de Granada Francesc German i Josep Rayo, els quals han manifestat que els feixistes tenen sotmesa tota la capital a un règim de terror. Han portat a terme nombrosos afusellaments, entre els quals hi ha els dels diputats a Corts Antoni Martín i Enric Fernàndez, l'alcalde, el president de la Diputació, molts socialistes i comunistes, el catedràtic i diputat Polanco i el director d'*El Defensor de Granada*, Constantí Ruiz. Els guàrdies de seguretat i d'assalt, feta excepció d'uns quants que tenen significació reaccionària, estan dedicats a serveis subalterns. Alguns guàrdies s'han ferit per a ésser hospitalitzats i no haver de prestar servei entre els facciosos.

Davant els bombardeigs de l'aviació lleial, els facciosos han publicat un ban, en el qual diuen que com a resposta seran afusellats deu homes d'esquerra per cada bomba que caigui a Granada. La premsa dóna compte d'haver-se portat a terme aquesta sentència, puix un dia que caigueren set bombes, portà la llista de setanta noms. La majoria dels cadàvers dels assassinats resten en els camins dels afores.

L'alcalde d'Arfacar, situat a 10 quilòmetres de Granada, anà a queixar-se de què hom deixés els cadàvers pels voltants d'aquella població, puix temien una epidèmia. Aquest alcalde és de significació feixista, però no li feren cap cas. Un socialista que estava amagat en una casa que sovintejava l'alcalde, sentí aquesta referència i el seu propòsit de dimitir si continuava aquesta situació.

Impressions del front aragonés

(Del nostre corresponsal particular)

Siètamo, 13. — Al despuntar el dia el general Villalba ha fet una visita a Leciñena, on hi ha destacada una columna del P. O. U. M. Aquesta població es troba a 25 quilòmetres de Saragossa.

Amb les forces formades a la plaça del poble, pronunciaren allocucions el tinent coronel Valdés, el general Villalba i, finalment, Jordi Arquer. Els dirigents del P. O. U. M. i el general Villalba recorregueren els llocs avançats, des de les trinxeres dels quals s'obirava molt bé Perdiguera, població immediata que està a mans dels feixistes i de des d'on es dominen també les seves posicions avançades. Des del lloc on érem podíem veure perfectament els feixistes sortint de missa. La nostra arribada coincidí amb el repic de campanes.

Des de Leciñena ens adreçàrem a Sariñena. Allí es celebrà una festa al campament d'aviació, a profit dels Hospitals de Sang. Hi hagué partit de futbol, festa aèria i ball, i al vespre, una vetllada artística al teatre Romea. A tots aquests actes hi assistí molta gent de la localitat i contrades properes.

A Sariñena arribà la nova de que es podia entrar lliurement a Siètamo, el que confirmava el contingut del part oficial del dissabte a la nit. Els petits reductes que restaven a sofocar foren totalment dominats. La població de Siètamo està a les fosques, mig enderrocada i moltes cases cremen per l'efecte dels bombardeigs.

Les nostres forces ocupen ara el famós castell del comte d'Aranda, que fins dissabte fou e lfortí dels facciosos.

En ocupar la població les nostres forces s'han apoderat d'un canó del 75, sis morters i diverses metralladores. — *Antoni d'Aragó.*

S. E. felicita el capità Medrano

S. E. el President de la Generalitat ha tramès al capità Medrano, que li va comunicar per telèfon la presa de Siètamo, la seva calorosa felicitació per als milicians.

COMUNICAT DEL CONSELLER DE DEFENSA, TINENT CORONEL DIAZ SANDINO, A S. E. EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT

«Han estat consolidades les noves posicions al sector nord, i s'efectuen bombardeigs per l'aviació al front enemic, pels quals han quedat desfets diversos emplaçaments i obres de fortificació dels facciosos.

Als altres sectors, sense novetat.»

COMUNICAT OFICIAL DEL FRONT

Hem rebut el següent comunicat oficial de la Conselleria de Defensa :

«*SECTOR OSCA* :

Hem bombardejat eficaçment Belchite i els voltants de Saragossa.

La important població d'Almudèvar, posició artillada fortament pels rebels, ha estat així mateix bombardejat pels nostres aparells.

Les nostres forces han pres, després d'un dur combat, Siètamo, i han alliberat vint-i-sis veïns que es trobaven presoners als soterranis de les cases. Morts de fam i de misèria, aquests malaurats han acollit la seva llibertat amb immensa alegria.

La presa de Siètamo és d'una importància capital per a dominar totalment Osca.

SECTOR BARBASTRE :

Les avançadetes del poble d'Apiens comuniquen que s'han passat a les nostres files un sergent, un caporal i sis soldats, amb armament i municions.

La nostra aviació ha bombardejat les posicions enemigues, i els ha produït moltes baixes.

SECTOR BUJARALOZ :

La nostra artilleria prossegueix castigant els nuclis facciosos com a preparació de futures operacions de les nostres milícies.

Segons informes de fugitius arribats a les nostres files, ens donen a conèixer que els facciosos lluiten desesperadament, car es veuen la partida perduda.

Cap altra novetat en la resta del front.»

El Cos diplomàtic de Madrid s'ofereix com a mitjancer

Madrid, 13. — L'ambaixador de Xile, senyor Núñez Morgado, com a degà interí del Cos diplomàtic, acompanyat de M. Elfant, agregat comercial de la Legació de Romania i secretari permanent del Cos diplomàtic, ha visitat aquest matí el cap del Govern, el qual els ha rebut en audiència especial. Els visitants li exposaren el desig del Cos diplomàtic de visitar els sitiats i tractar d'obtenir d'ells l'alliberament de les dones, nens i vells, oferint com a garantia que res no els haurà de passar en sortir de l'Alcàsser, i que seran hostatjats a l'Ambaixada de Xile i a aquelles altres que sigui precís per a llur seguretat i reposició de la seva crebantada salut.

El cap del Govern, l'humanitarisme del qual hom no pot pas posar en dubte, acollí amb complaença la proposició del senyor Morgado, per al qual tingué mots d'elogi i prometé d'estudiar immediatament la proposta i els oferí una prompta resposta.

El cap del Govern consultà sens dubte amb els seus companys de Govern, i a dos quarts de tres de la tarda un ajudant del senyor Largo Caballero es personava a l'ambaixada de Xile per a fer lliurament al senyor Morgado dels salconduits necessaris per al seu viatge a Toledo i l'autorització del Govern per a parlamentar amb els rebels i obtenir d'aquests que accedeixin al desig del poble espanyol, que siguin alliberades aquelles víctimes de l'equivocació rebel.

El senyor Morgado, acompanyat del senyor Elfant, emprengué, a les tres de la tarda, en el cotxe de l'ambaixada, la marxa a Toledo.

El vehicle portava en llocs ben visibles les banderes xilena i espanyola, i era seguit per un altre cotxe amb policies posats pel Govern a la disposició dels esmentats diplomàtics.

Es esperat a Madrid, amb impaciència, el retorn del representant de Xile, al qual hom suposa que hauran deixat penetrar els rebels a l'interior de l'Alcàsser, per tal de parlamentar amb ells. Si els sublevats accedissin a la proposta del senyor Morgado, aquest, personalment, dirigiria l'evacuació i allotjament dels alliberats.

Segueix l'atac a Oviedo

Santander, 13. — Les notícies que arriben d'Astúries han confirmat que l'aviació lleial continua el bombardeig dels indrets estratègics d'Oviedo. Tot i la boira, les avançadetes han pogut comprovar que han estat assolits els objectius. El principal reducte dels facciosos és la Catedral. Han fortificat també els edificis del nord de la ciutat i l'estació del ferrocarril, des d'on contesten els atacs, especialment amb foc de metralladores.

L'eficaç bombardeig de l'aviació està desmuntant diferents reductes, i des de les avançadetes es veuen grans fumeres que demostren que alguns edificis estan cremant. Sembla que un d'aquests és l'estació del Nord. La població de La Cutonada, a prop de Lugones, està en poder del Govern.

En altres indrets es veuen cases destruïdes per l'acció de la nostra artilleria i de les bombes dels nostres aparells. Un avió facciós, que intentà apropar-se a les immediacions d'Oviedo, no ho pogué aconseguir. En la seva fugida deixà caure bombes damunt Trúbia, però no tocà a la fàbrica. Destroçà petites cases, ferint un home. Ha estat l'única víctima d'aquest bombardeig.

Els facciosos d'Oviedo han cremat diverses cases de socialistes.

En un moviment envoltant hom pogué sorprendre un grup de facciosos, als quals es feren nombroses baixes.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Per als nostres germans del front

La Gran Tòmbola Popular del S. D. I. B. O. serà una magnífica manifestació d'art

Tal com va ésser anunciat dies passats, el Sindicat de Decoradors i Bells Oficis ha començat ja els treballs d'instal·lació, organització i propaganda per a portar a cap la Gran Tómbola Popular a profit de les Milícies Antifeixistes, essent sens dubte una de les manifestacions benèfiques que més relleu tindrà dintre els actes que d'aquest caire s'han efectuat fins avui.

El Sindicat de Decoradors i Bells Oficis de Catalunya volent cooperar d'una manera efectiva i directa en la lluita contra el feixisme, ha cregut arribat el moment de posar al servei de la causa per la llibertat, l'esforç de tots els seus artistes en els diferents aspectes i oficis que integren aquest Sindicat.

La primera de les diverses manifestacions populars amb què comença la seva actuació, ja que creu és hora de treballar per la guerra per després treballar per la cultura, és organitzar una Gran Tómbola Popular, cedint l'import del benefici al Comitè de les Milícies Antifeixistes.

Els nostres artistes, tant decoradors com artífex dels Bells Oficis, posaran en aquesta empresa tot l'entusiasme perquè sigui una magnífica prova del nostre esperit posat al servei de la causa.

Volem que aquest poble, que tenint una ànima sensible, s'ha vist privat de delectar-se per no poder adquirir objectes d'art per manca de possibilitats econòmiques, en aquesta ocasió, amb un mínim d'esforç, amb una quantitat petita, pugui adquirir aquestes peces d'art tan preciades, i a l'ensems ajudar als nostres germans que lluiten.

Demanem als ciutadans que per diverses causes no poden col·laborar en la lluita amb llur concurs personal, es facin ressò de la nostra crida i ens ajudin amb el seu gra de sorra, que ha de servir per aliviar un xic les angoixes de la guerra. Una petita despesa es converteix en un gran ajut en arribar al front.

Els artistes de Catalunya volem palesar l'evolució que representa aquesta guerra dintre de l'art, ja que en la nova estructura social aquest art serà per al poble, al que fins ara li ha estat vedat i que ja li és arribada l'hora d'emancipar-se.

Per aquesta causa, el S. D. I. B. O. creu oportú donar en aquests moments el seu màxim ajut per al conqueriment de la total victòria, no dubtant de l'acolliment que ens farà la gran massa ciutadana en la nostra empresa.

Barcelona, 11 de setembre del 1936.

El pintor Gustau Cochet, en nom del Sindicat d'Artistes (C. N. T.), parla sobre l'artista en la revolució

Jo, fill de la pampa incommensurable de l'Amèrica, trameto, d'aquest micròfon estant, una fraternal salutació a tots els catalans i a tots els que viuen en aquestes terres de llibertats tan heroicament conquistades.

La rebellia en l'art, com vaig dir diumenge passat, no té cap relació directa amb la revolució social; un artista pot ésser un burgès conservador, així mateix un revolucionari en art; com un enginyer burgès pot art; com un enginyer burgés pot ésser un gran revolucionari en la tècnica mecànica, construcció, etc. Vinc amb això a destruir l'aforisme que identifica artista i revolucionari.

La revolució social, deixeu que insisteixi, la fa el poble. Els artistes poques vegades estan amb ell i quan hi estan és d'una manera molt indirecta, quan estrenyen la seva rústica mà, més aviat ho fan en un sentit pintoresc que no pas una veritable compenetració.

La burgesia contemporània en la seva follia de goigs materials, d'egoismes d'usurer, que trafiquen i especulen fins amb el sentiment i l'esperit, són els que ha prostituït l'artista, portant-lo a la seva total decadència.

L'artista ha estat fins ara entre el dilema següent: o se sotmetia al gust dels nous rics i perdia en força, en personalitat i en valor, o bé, víctima del menyspreu, la seva obra i la seva vida eren estrangulades per la misèria.

Francesc Gimeno, a Barcelona i Vicenç Van Gog, a París són prou per a recolzar la meva asserció. El primer vivia de pintar parets i el segon acabà els seus dies en un manicomi. Tant l'un com l'altre, menyspreats per la societat, foren veritables artistes.

L'artista avui dia era més que res un dilettanti, un bohemi, poc amic del treball i de l'estudi; més que mestres, uns assagistes truquistes, uns grans gustadors més que veritables creadors. Per què? Perquè en ells no hi ha cap fe; cap idea o principi que del fons de l'ésser còsmic, impulsi el geni: el geni no ha existit mai sense aquesta força.

La revolució que està per triomfar per tot Espanya i que ningú podrà impedir que a la fi triomfi a tot el món, portarà de nou aquesta fe, aquests principis que fan l'home superior. No es tractarà més de sectes fanàtiques de religiosos de totes menes que adoren fetitxos o ídols, no serà mai mes qüestió de misteris litúrgics. El bé i el mal no dependran més de la por a l'infern o la recompensa del cel, l'amor dels uns pers als altres no es farà en nom de cap Déu, sinó per la pròpia consciència dels éssers humans que hauran comprès a la fi el veritable sentit de la vida i d'això naixerà el nou símbol d'una nova era.

Miquel Angel, Beethoven i altres grans artistes de geni mai superat que vivien una vida austera sense altra ambició que la grandesa del seu arts no es doblegaren mai davant de papes o emperadors; però ells visqueren una altra època. Avui dia l'artista ha de tornar a la font inicial de la vida. Esser simple, fondre's en el poble i en els treballadors, ha d'ésser rude, fort, la sensibilitat per si sola no és més que un estremiment, ella ha d'ésser promoguda per quelcom de més profund; l'obra d'art ha d'ésser el resultat d'una gestació laboriosa i soferta, la facilitat, l'habilitat i el sentimentalisme són propis de la decadència.

Ara bé, amics meus, el feixisme no és encara mort. Cal no adormir-se en els triomfs assolits; cal que l'impuls d'heroisme i entusiasme dels primers dies continuï latent en els nostres cors. Quaranta hores de treball? No; les que siguin necessàries. Encara no és hora de beneficis ni millores. Els que es troben al front de batalla ofrenen llur vida i tota mena de sofriments. ¿Es que hi ha res més preuat que la vida? No escatimem, doncs, cap sacrifici; que el nostre cor bategui a l'unísson dels que lluiten per la grandesa que és nostra. Ara no és hora de pensar en nosaltres, sinó en tothom. No ens hem de preocupar si els oportunistes de sempre ocupen els millors llocs. Si no tenen altres mèrits cauran irremissiblement.

La missió de l'artista en aquests moments, com la de tots, és contribuir a la victòria; que el nostre sol afany sigui el triomf del poble, de la llibertat, de la justícia i de la fraternitat entre els homes. Guanyada la guerra, abans que l'art i la poesia hi hauran els problemes econòmics i de socialització; però aquests no seran sempre els primers. Quan la pau serà acomplerta i la felicitat dels homes una realitat, llavors renaixerà l'art i reviurà a l'escalf de la nova fe, del nou símbol i l'artista en el seu constant afany de superació fruirà de la felicitat espiritual de l'obra creada per l'amor i no per l'interès de cap classe.

Salut.

VIDA OBRERA

L'ASSOCIACIO DE FUNCIONARIS DE LA GENERALITAT (U. G. T.) ELEGEIX NOVA JUNTA DE GOVERN

A dos quarts d'onze d'ahir al matí va tenir lloc, al Teatre Espanyol, l'assemblea de l'Associació de Funcionaris de la Generalitat de Catalunya (U. G. T.), per tal de procedir a l'elecció de nova Junta de govern.

L'acte fou presidit pel company Borràs.

Llegida i aprovada l'acta de l'assemblea anterior, el president anuncià la dimissió del Comitè, i que es posaria a votació quins havien d'ésser els components de la Junta.

Després d'un curt i animat debat, en el qual intervingueren els companys Molins i Fàbregues, Fernàndez, Garcia i Teixidor, es passa a votar, resultant elegits per gran majoria, Molins i Fàbregues, president, i Joan Coloma, Josep Patau, Bonaventura Armengol, Josep Foix, Ramon Musoles i Benvingut Borràs, vocals.

Prengueren part en la votació, mitjançant delegats, els funcionaris de les Comissaries de Lleida i Tarragona.

SINDICAT UNIC DE CAMPEROLS

Al Cinema Triomf, completament ple, se celebrà ahir, al matí, una assemblea del Sindicat Unic de Camperols de Barcelona i el seu radi.

Nomenada la mesa de discussió, va ésser formada pels companys Nazari Pèrez, com a president; Pere Pujol, com a secretari d'actes, i Agustí Vela, secretari de paraules.

Després de llegida i aprovada l'acta anterior, la mesa informa als reunits de la tasca realitzada pel Congrés celebrat darrerament, la qual fou aprovada pels assembleistes. A continuació fou nomenat el Comitè de Control, el qual queda constituït pels companys Francesc Marín, Joan Miralles, Pere Pujol, Ramon Paulino, Josep Farré, Hilari Tort i Joan Castillo. Un assembleista proposà el nomenament de tècnics com a comptables per als casos que puguin presentar-se de controls i altres operacions similars. Després d'àmplia discussió s'acordà qu el Comitè resoldrà en cada cas.

Per a l'ampliació de la Junta Administrativa Central, foren nomenats Antoni Borrull, comptador, i Llorenç Plana, vice-secretari.

El delegat a l'assemblea de la Federació Local dirigí la paraula als reunits per tal que sigui nomenat un nou representant dels Camperols al si de la Confederació, ja que el que fins ara ho era malgrat que no hi hagi res a dir d'ell, fa poc temps que és a l'organització i és necessari que se'n nomeni un de més conegut i més bregat en els assumptes que han de debatir-se. L'alludit justificà la seva actuació, i, a continuació, és elegit per a substituir-lo el company Mundeja.

S'aprovà designar un representant per al Comitè de Propaganda, i fou nomenat el company Benigne Sanz.

En parlar de l'intrusisme a la professió, el company Mundeja féu un abrandat discurs. Defensà la tesi de què tot el que vulgui guanyar-se la vida treballant la terra ha d'ésser admès com a germà, iniciant-lo en l'ofici, sense altra exigència que la bona voluntat. L'assemblea acollí aquestes manifestacions molt agradosament, i com que no hi havien altres assumptes a tractar, s'aixecà la sessió.

EL DOCTOR BOSCH I GIMPERA, COMISSARI D'ENSENYAMENT, ASSISTI A LA MANIFESTACIO DEL DIA 11 AMB L'ASSOCIACIO DE TREBALLADORS DE LA UNIVERSITAT DE CATALUNYA (U. G. T.)

Ens ha estat pregada la publicació de la nota següent:

«L'Associació de Treballadors de la Universitat de Catalunya (U. G. T.) ha de fer constar, per aclarir algunes informacions involuntàriament equivocades, que va assistir corporativament a la grandiosa manifestació antifeixista celebrada el dia 11 d'aquest mes.

L'Associació de Treballadors de la Universitat de Catalunya (U. G. T.) portà a la manifestació primer, i després deixà al peu del monument a Rafael Casanova, dues banderes, la sindical, vermella, i la nacional de Catalunya.

També ha de fer constar l'Associació de Treballadors de la Universitat de Catalunya (U. G. T.), que amb la Junta directiva i la resta dels companys, assistiren a la manifestació, presidint el compacte grup de treballadors universitaris el doctor Bosch i Gimpera, rector-comissari d'Ensenyament, i el doctor Ambrosi Carrion, secretari del Districte Universitari.

Després de la desfilada, l'Associació de Treballadors de la Universitat de Catalunya (U. G. T.), va lliurar a la Comissió corresponent la quantitat de 432 ptes., import de la improvisada recapta oberta entre els companys i destinada a la subscripció a favor dels germans víctimes del feixisme.

L'Associació de Treballadors de la Universitat de Catalunya (U. G. T.) vol fer constar aquests extrems amb el sol desig de puntualitzar l'actuació de cadascú.»

TAXIS PER AL SERVEI D'URGENCIA

De la Conselleria d'Obres Públiques hem rebut la nota següent:

«Per tal de normalitzar en el possible els serveis públics, el Consell de Transport de Catalunya, després d'oït el Sindicat del Ram, i d'acord amb ell, ha organitzat un servei d'urgència de cotxes-taxi per a Barcelona-ciutat, els quals podran ésser utilitzats per tots aquells que puguin acreditar llur necessitat d'usar-lo.

Seran considerats serveis d'urgència els de traslat de metges, auxiliars facultatius, malalts i altres serveis sanitaris.

Per usar el servei caldrà adreçar-se a la Central, avinguda de les Corts Catalanes, 647, telèfons 12324, 12328 i 12329, on es disposarà el que calgui per a complimentar-ho.

La tarifa que regirà per a aquest servei serà la de 0'60 ptes. per quilòmetre.

Aquest servei només comprèn Barcelona-ciutat i voltants, i per als molt allunyats s'haurà de sollicitar autorització del Consell del Transport.

Els facultatius són advertits d'abstenir-se en el que sigui possible d'aquest servei, limitant-lo als casos que anteriorment són esmentats.»

FESTIVAL A LA CASA D'ASSISTENCIA PRESIDENT MACIA

Dedicat al seu director, company Felip Barjau, s'hi celebrà una festa, ahir, a la tarda, la qual resultà sumament simpàtica i força atraient, puix que el Quadre Escènic, compost per nois i noies de la Casa, assolí un encert en la representació de les dues comèdies, que divertiren als oients. També fou aplaudida la Banda de la Casa en les diverses composicions que executà.

Aquesta bonica festa acabà amb els himnes de Catalunya i de la República, executats per la dita banda, que foren oïts dempeus.

Fou calorosament felicitat l'homenatjat.

LA COLONIA ESCOLAR DE LOZOYA ES OBJECTE D'UN COMIAT ENTUSIASTA

El dissabte a darrera hora van sortir cap a Madrid els infants que componen la colònia escolar del Canal del Lozoya (Madrid), que es trobaven estiuejant a Santander i que tornen a les seves llars per via catalana. De tots ells i del senyor Torres Campañà que els acompanyava, poguérem sentir tota mena de comentaris elogiosos per les atencions de què han estat objecte durant la seva curta estada a la nostra ciutat.

Acudiren a l'estació de França a acomiadar-los una representació del Departament i del Consell de Cultura de la Generalitat i el Comitè Obrer de la Casa d'Assistència President Macià, on han estat estatjats els infants madrilenys, junt amb un gran nombre de nens i nenes d'aquesta. La Banda de música d'aqueixa institució va tocar *Els Segadors*, que, com a nota simpàtica, cal fer constar que foren corejats pels escolars castellans; *L'Himne de Riego* i *La Marsellesa*. Sonaren entusiastes ovacions i es donaren crits de Visca Catalunya, per part dels forasters, i visques a la República i al poble de Madrid, per part dels nois barcelonins. En el moment d'arrancar el tren, el president del Comitè Obrer de la Casa d'Assistència President Macià, el company Joan Monlleó, va pronunciar uns brevíssims mots de comiat i va victorejar Catalunya, la República, la Confederació Nacional del Treball i la Unió General de Treballadors. Va aixecar entusiastes aplaudiments.

En Pere Naudó Barrera

(E. P. D.)

Els qui el ploren, esposa Bàrbara Espinosa i Sala, filles Joana i Palmira, germans, mare política, germans polítics, família tota i les raons socials PERE E. NAUDO i NET DE MARIA SALA, en assabentar de tan dolorosa pèrdua llurs amics, els preguen un record pietós per al finat i que siguin servits d'assistir a la casa mortuòria, Marià Aguiló, número 80 (P. N.), avui, dilluns, a dos quarts d'onze del matí, per a acompanyar el cadàver a la seva darrera estada.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

En una admirable demostració de força i de potència, de vitalitat i de disciplina, els esportius barcelonins realitzen una concentració en la qual es posa de manifest la reserva humana de Catalunya per a les lluites per la Llibertat i per la República

El President de Catalunya i totes altres autoritats han estat victorejades amb entusiasme pels esportius

Com a clàusula solemne de les Festes Commemoratives de l'11 de setembre, tingué lloc ahir, amb un entusiasme extraordinari, la gran desfilada dels esportius de Catalunya pels carrers de la nostra ciutat per acabar a l'Estadi de Montjuïc, desfilada que era el testimoni solemne de l'adhesió i simpatia de tots els esportius de Catalunya a la causa sagrada de Catalunya, de la República i de la Llibertat dels pobles.

Els esmentats esportius de Catalunya respongueren com a un sol home a la crida que els era feta, i clubs i federacions rivalitzaren en entusiasme perquè quedés ben patent que els esportius de Catalunya sentien fondament la grandesa dels moments emocionals que tots estem vivint.

L'espectacle magnífic que oferia l'Estadi de Montjuïc en el moment en què, concentrats sense excepció tots els esportius de Catalunya, juntament amb una nodrida representació de les nostres Milícies, en el centre del terreny, adreçaren, fent voleiar les banderes, una afectuosa salutació, amb el puny enlaire, al President de Catalunya és un espectacle que difícilment podrà esborrar-se del cervell de tots els que tinguérem la sort de presenciar-lo. I les paraules, plenes d'emoció, del President de Catalunya assenyalaren a tots els esportius de Catalunya quina era l'emoció de l'hora que estem vivint.

A dos quarts de tres, hora en què havien de reunir-se tots els que havien de formar la manifestació al Parc de la Ciutadella, prop del monument a Prim, hi havia allí una gran activitat. Esportius de totes menes, anaven i venien tot collocant-se en els llocs que l'organització havia prèviament assignat. El gran nombre d'atletes féu que fins una hora més tard no es pogués organitzar la manifestació que, un cop ordenada, fou acomiadada amb grans ovacions, entre una doble filera humana al Parc, en direcció a l'estació de M. S. A. i al monument a Colom.

Desfilaren, entre altres, els següents: Les motos del Departament de Circulació, que iniciaven la marxa; seguia una nodrida representació dels Boy Scouts i una banda de música. A continuació, el Comitè Català Pro Esport Popular, amb una pancarta que deia «El Comitè Català Pro Esport Popular lluita i lluitarà contra el feixisme i la guerra». El seguien totes les entitats ciclistes de la nostra terra. Recordem, entre altres, l'A. C. Santboiana; l'A. C. Barceloneta; el C. C. Poble Nou; la Penya Ciclista Monteys, de Sabadell; l'A. C. Ford; l'Esport Ciclista Català; el C. C. Sant Martí, amb Canyardo al mig; la Penya Ciclons; la U. E. de Sants; l'A. C. Montjuïc, amb una pancarta que deia «Per la llibertat i la dignitat de la raça humana».

Els ciclistes anaven seguits dels gimnastes, i entre ells, l'Ateneu Obrer Martinenc; l'Ateneu Enciclopèdic Popular; el Centre Gimnàstic Barcelonès, amb una pancarta que deia «Necessitem gimnassos»; la F. A. E. E. T.; la Unió Gracienca Formiga; el Gimnàs Motino; l'A. E. Tramvies; l'Ateneu Enciclopèdic Sempre Avant; la Secció d'Esports del C. A. D. C. I. (U. G. T.); una secció de tenis, seguits dels Juniors, La Frama, el U. E. O., el J. E. P., el Nurmi, l'C. A. C. i el B. E. C. Seguien després els cercles de Base-Ball, i entre ells, La Canadenca, l'Aztecas, el Club Nacional Popular i els Juniors d'Hospitalet.

A continuació seguien representacions nodrides de les següents entitats esportives: C. D. Espanyol, U. E. Sant Andreu, Terrassa, B. C. D. Avanti, Club de Natació Barcelona, Club de Natació Athlètic, Barceloneta Amateur Club i F. C. Barcelona. Tot seguit una representació del Collegi d'Arbitres; el C. E. Europa; la U. E. de Gràcia; el F. C. Martinenc; U. A. d'Horta; Terrassa F. C.; la U. E. de Sants, amb una pancarta allusiva que deia «La U. E. de Sants al costat de la llibertat dels pobles»; la U. E. del Poble Sec; L'Empordanès; el C. D. Júpiter; La Germanor Catalana; F. C. Cros; L'Olímpic; l'Agrupació Cultural del Carmel; el C. E. A.; el C. E. Arenal; la Penya Soler, de l'Illuro de Mataró; el Rubí; el C. E. Montseny; el Santa Eulàlia, i el França Xica, que tancava la representació dels clubs de futbol.

Seguien després la Federació de Rugby i la de Boxa, la pancarta de la qual la portava el formidable boxador Gironès, que anava seguit dels atletes mallorquins vinguts a Barcelona per l'Olimpíada Popular. Una representació d'esgrima, pilota basca, esquí i diverses entitats excursionistes, entre elles el Centre Excursionista de Gràcia, la P. E. A., el G. E. Juventut Catalana, el Club Manista, l'Orfeó Atlàntida i L'Artesana.

A continuació desfilà una nodrida representació de les Milícies; la Columna Francesc Macià, per les d'Esquerra; després, una d'Estat Català; una altra de la C. N. T. i F. A. I., pertanyent al Sindicat de la Indústria; una banda de música; una columna del Partit Socialista Unificat de Catalunya, i, per últim, una representació de la Columna Alpina.

La manifestació seguí fins al monument de Colom, i des d'aquí, passant per la Rambla, carrer de Pelai i l'avinguda de les Corts Catalanes, fins a l'avinguda de Montjuïc. Tot el camí passaren els manifestants i les Milícies entre una doble muralla humana, que els ovacionà amb un entusiasme indescriptible i aixecant els punys enlaire, reproduint-se amb major intensitat les ovacions adreçades a les Milícies.

Prop de tres quarts de sis arribaren a l'Estadi els manifestants, però hagueren d'esperar-se que acabés la primera part del matx de futbol.

* * *

El President senyor Companys sortí, a dos quarts de cinc, del Palau de la Generalitat, acompanyat del conseller de Cultura senyor Gassol; del seu secretari, senyor Piquet; dels seus ajudants, tinent coronel Gavarri i capità Hervàs, i el cap del Gabinet de Premsa, senyor Vilà.

Al seu pas per tots els carrers, el President de Catalunya fou molt ovacionat i victorejat. Fou tan gran l'entusiasme del poble que, en passar per davant d'alguns bars i restaurants, els clients s'aixecaren de les taules i s'aproparen al lloc per on passava el otxe per aplaudir-lo. També els tramvies pararen i els que anaven dalt, àdhuc els cobradors i conductors, el victorejaren i aplaudiren.

A la porta de l'Estadi ha estat rebut pel secretari general de les Milícies Antifeixistes, senyor Miravitlles, i el diputat i comissari de Ràdio, senyor Josep Fontbernat. En aparèixer a la llotja es donà un toc de silenci, i el públic l'aplaudí unànimement. En aquells moments es jugava la segona part del partit de rugby. L'encontre es suspengué, i els jugadors victorejaren al nostre President.

A la llotja presidencial hi havien, ultra el President de Catalunya i dels consellers senyors Gassol i Prunés, l'Alcalde de la ciutat, senyor Pi i Sunyer; els senyors Fontbernat, Tauler, Miravitlles i Garcia Oliver, i el comissari general d'Ordre Públic.

Després de jugada la mitja part del partit entrà la manifestació a l'Estadi. Tots han anat desfilant davant la llotja presidencial, on els manifestants saludaven amb el puny enlaire, a les quals manifestacions corresponien igualment des de la llotja presidencial; la ràdio tocà *Els Segadors*, *La Internacional* i *L'Himne de la República*; el públic ha ovacionat tots els manifestants, amb preferència les Milícies, el boxador Gironès i al F. C. Barcelona.

Els minyons de Muntanya improvisaren una recapta a profit de les Milícies, i el senyor Companys els lliurà 100 ptes.

Seguidament es reuniren tots els manifestants al centre del terreny, i feren voleiar les banderes com a símbol d'adhesió i fervorosa salutació a les autoritats.

DISCURS DEL PRESIDENT

Per cloure aquesta manifestació, magníficament emocionant i bella, m'han demanat els organitzadors de l'acte que vulgui cloure'l amb unes paraules, que seran breus, perquè els sentiments que em dominen priven la facilitat d'expressió a la meva paraula.

Veig al davant meu banderes de tots colors: roges, de color de sang; grogues, altres, com la mort, i blaves i negres i blanques. Avui són banderes de guerra, però demà fermaran un arc iris de pau, com el que reneix quan la tempesta ha passat i anuncia les noves aurores.

Voldria que tots es donessin compte que els moments que vivim necessitaran de l'abnegació, del sacrifici, de la voluntària disciplina del conjunt. Els millors de tots seran els que sàpiguen patir, i lluitar, i callar en la sublim abnegació per les idees.

Saludo els esportius ací presents i les milícies de l'avantguarda i de la reraguarda.

Gràcies a tots, i en espera de la victòria que s'apropa, us abraço a tots en l'amor a Catalunya i a la Llibertat.

Visca la República! Visca Catalunya! Visca el poble!

En sortir el President de l'Estadi, al seu cotxe li ha estat molt difícil d'obrir-se camí enmig d'una riuada de ciutadans que s'hi apropaven per tal d'abraçar i estrènyer la mà del President Companys.

AHIR, A L'ESTADI

EN UN PARTIT A PROFIT DE LES MILICIES, EL BARCELONA VENCE LA F. A. E. E. T. PER 18 A 14

Formant part del festival esportiu celebrat ahir, a l'Estadi, va tenir efecte un interessant partit de rugby entre els equips esmentats, el qual va resultar molt disputat, tal com es pot veure pel resultat. El Barcelona va vèncer amb dificultats, puix que si no és per la reacció operada a darrera hora, el resultat podia haver estat molt diferent.

La primera part va acabar amb el resultat d'11 a 7 a favor de l'equip de l'Escola del Treball, que va tenir un començament de partit excellent. Marcaren en aquesta part, Guillermo (3) i Bisbal (8), transformant Torras, per la F. E. E. T., i Castells (3) i Vilaespasa (4), aquest darrer de drop-gol, per al Barcelona. A la segona part l'equip blau-grana va tenir una actuació més sortosa, i marcà 11 punts mitjançant sengles assaig de Vilaespasa, Ruiz II i Sardà. La F. A. E. E. T. només va marcar 3 punts, que foren aconseguits després d'una jugada excellent de Bisbal II.

Els equips eren:

Barcelona: Casas, Delmàs, Vilaespasa, Ruiz II, Gilabert, Renom, Cuadrado, Gallardo, Solís, Sardà, Nebot, Gallart, Castells, Ortega i Codonyer.

F. A. E. E. T.: Tello, Guillermo, Serret, Bisbal II, Comes, Torres, Tormo, Gual, Garcia, Bisbal I, Garreta, Trulleu, Baltasar, Estivill i Izaguirre.

Arbitrà Baltasar, bé.

PROVES ATLETIQUES

Després del partit de rugby es varen fer dues eliminatòries de 100 metres llisos.

La primera va obtenir la classificació següent: 1.r Geliset, en 12 s. 5/10; 2.n Manzanares; 3.r Ensenyat; 4.t Freixes; 5.è Aguilon, i 6.è Ensenyat II.

I la segona, la següent:

1.r Roca, en 11 s. 8/10; 2.n Pujol; 3.r Mera; 4.t Alferes; 5.è Piñol, i 6.è Consegal.

A continuació fou feta la cursa de 1,000 metres, en els quals destacà Piferrer, que va vèncer en 4 m. 20 s. 5/10, seguit de Miró, Martí, Leon, Orete, Garcia i Ciurana.

Finalment se celebrà una cursa de rellevaments 4 x 500, de la qual resultà vencedor l'equip del F. C. Barcelona, en 2 m. 11 s. 2/5, integrat per Andreu, Vives, Camp i Roca; 2.n Icària; 3.r C.A.D.C.I., i 4.t F. A. E. E. T.

BARCELONA, 0; ESPANYOL, 1

Mentre es celebraven les proves atlètiques sortiren al terreny de joc els equips del Barcelona i Espanyol, els quals es situaren davant la llotja presidencial saludant les autoritats, les quals correspongueren afectuosament, mentre el públic els aplaudia xardorosament.

Sota l'arbitratge de Santiago, els equips s'arrengleraren així:

Barcelona: Iborra, Babot, Rafa, Pedrol, Franco, Balmanya, Vantolrà, Villalba, Escolà, Raic i Torredeflot.

Espanyol: Martorell, Pardo, Teruel, Espada, Soler, Muntaner, Prat, Quesada, Chas, Dàvila i Bosc.

Els moments inicials de lluita foren portats a un tren molt ràpid. Un xut de Chas, que passà fregant el pal, fou la primera jugada d'emoció. Després, un còrner contra l'Espanyol, que tragué molt tancat Torredeflot, fou salvat per Martorell, que cedí novament còrner, el qual executà el propi jugador. La davantera de l'Espanyol, més ràpida que la del Barcelona, atacà amb més eficàcia la meta contrària, i un bon xut de Prat passà també molt a prop del pal. A continuació, reaccionà un xic el Barcelona, i Martorell, en poca estona, es veié obligat a parar sengles xuts de Torredeflot i Escolà. La vivacitat primera del joc decaigué, i en alguns moments el rendiment d'ambdós equips fou força mediocre. En ocasió d'un córner contra el Barcelona, Chas perdé una bona oportunitat de marcar, per haver fet mans. Als vint-i-un minuts, l'Espanyol obtingué el seu primer i únic gol. Fou amb motiu d'una excellent jugada de Bosc que acabà amb una passada a Quesada, el qual, completament desmarcat, afusellà el punt. A partir d'aquest gol, l'Espanyol donà més sensació de conjunt, especialment en la seva línia medullar, que estigué infinitament superior a la del Barcelona. En els darrers moments Vantolrà féu una gran jugada, però fallà la rematada quan es trobava completament sol davant Martorell. Sense cap altre jugada remarcable acabà el primer temps i el partit, puix que la imponent desfilada d'esportistes i milicians efectuada durant el descans, no deixà temps material per a efectuar la segona part de l'encontre.

Pel millor rendiment de la seva línia de mitjos, l'Espanyol jugà en conjunt millor que el Barcelona, i la seva davantera es mostrà més ràpida i eficaç també que la del seu antagonista. Destacaren individualment de l'equip vencedor: Martorell, Pardo, Soler, Muntaner i Bosc. Del Barcelona, Rafa, així com Balmanya, a la línia de mitjos. De la davantera, solament Escolà en alguna jugada.

TERRASSA, 4; SELECCIO MALLORCA, 1

Terrassa, 13. — Al camp del Terrassa s'ha jugat aquest encontre molt interessant, especialment a la primera part, en la qual els visitants han estat ovacionats pel seu joc afiligranat, però mancat d'eficàcia. El Terrassa, de dominat, ha passat a dominador, imposant-se al final del primer temps netament. Val a dir que els visitants no mereixien perdre per aquesta diferència, havent-los perjudicat l'arbitratge de Cruella.

Equips:

Terrassa: Gil Moreno, Jordà, Flaquer, Sabadell, Cadafalch, Campassol, Pueyo, Nieto (als pocs minuts, Pujal), Malon i Colomer.

Selecció Mallorca: Perocas, Bonet, Terra, Sureda, Colom, Arbós, Llabrés, Carret, Malet, Pellicer i Seldat.

Als deu minuts ha marcat, pels visitants. Seldat. Als quinze, disset i trenta-set han marcat Pujal, Pueyo i Malon els tres gols que s'ha apuntat el Terrassa en els primers quarantacinc minuts. Als dos minuts de la segona, Pueyo ha marcat el quart pels locals, consolidant la victòria.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

El míting d'ahir al Gran Price

(Ve de la pàg. 8.)

perquè sóc del Govern de Catalunya, i ja m'enteneu. (*Aplaudiments.*) Separatistes, ells, de la humanitat; que aquesta Espanya negra que volen tornar a crear, no hi té res a veure amb la humanitat.

I deixeu-me dir uns mots d'aquesta revolució; els finals. Catalans que m'escolteu! Deixeu que us ho digui amb l'ànima encesa. Jo ja ho sé que de vegades teniu temences. Jo també, jo també. Les temences del que vol guanyar. Jo ja sé que de vegades la revolució us esglaia... Partits com l'Esquerra Republicana de Catalunya, que hem preparat el camí d'aquesta revolució — sense els triomfs electorals enormes que hem tingut, no hauria estat possible el que ara hem fet —, en podem parlar clar. A mi m'agrada sentir-ho confessar a gent dels partits sindicals, aquests dies. Deixeu que només n'anomeni un, i amb ell faci l'elogi de tots els altres. Em refereixo a aquesta gran propagandista revolucionària que es diu Frederica Montseny... (*Aplaudiments.*) Jo, que sóc d'un partit així, també l'he sentit, en moments, l'esglai. On anem? On anem? On vulgui que anem Catalunya. No us espanteu. A mi, una Catalunya, per roja que sigui, no em fa por. El que em faria por és una Catalunya negra i feixista. (*Grans aplaudiments.*) Això sí, això sí! Catalunya, en la seva història, per a cada moment difícil ha tingut la seva gesta i la seva paraula. També la tindrà ara. Neixi el que neixi d'aquesta revolució, nosaltres hem de lluitar perquè tingui cara, que se'ns assembli, que sigui una cosa nascuda d'aquí, que tingui la fisonomia i totes les característiques nacionals de Catalunya. Nosaltres, catalans, tenim un deure sagrat, ineludible, que l'hem de fer pesar, i és l'herència d'aquell home que es digué Francesc Macià. (*Gran ovació i visques a la República catalana.*)

Salut, bandera catalana! I salut a vosaltres, catalans, que si aixequeu amb mi d'una manera espiritual el vostre puny, i l'alceu ben alt, ja hi sentirem l'esgarrifança d'una claror d'albada que hi apunta! Catalans, amunt els cors i amunt els punys! Es la claror del sol de la llibertat. (*Gran ovació.*)

CARLES PI I SUNYER

Ciutadans!: En parlar avui en aquesta sala, no em puc estar d'evocar la darrera vegada que vaig fer-ho en aquest mateix local. Era gairebé tancant la campanya electoral de la qual sortí el triomf del 16 de febrer; aquella campanya que va portar la vibració i l'entusiasme arreu de Catalunya. Aleshores, molt abans que les urnes ens donessin la victòria, ja en teníem la certesa. Havíem recorregut totes les barriades de Barcelona, els centres i casals d'Esquerra que han dut en aquest acte les seves banderes, i a tot arreu havíem trobat una ciutat, un poble en peu. Havíem recorregut les contrades i les poblacions de Catalunya, i en tota l'amplada de la nostra terra trobàrem la mateixa emoció abrandada. Per això teníem la certesa de la victòria, perquè trobàrem en Catalunya un poble fermament decidit, un poble tot confiança generosa, sense rancúnia ni esperit de venjança, un poble donat joiosament a un ideal. I Catalunya va assolir, com altres pobles d'Espanya, el dia 16 de febrer, la victòria rodona que havia de plasmar el seu ideari en fecundes realitats des del Govern. I aquí, després del triomf, es va anar estructurant la vida política; Catalunya, amb el mateix esperit que havia presidit la campanya electoral, anava realitzant avenços socials. I els passos andavant els donava amb l'alegri interior i la generositat íntima que té sempre el nostre poble, demostrant a tots que Catalunya era un poble europeu, civil, amb totes les essències de la civilització occidental. I aleshores, quan Catalunya havia expressat la seva voluntat d'una manera tan clara i decidida, quan emprenia el seu camí de llibertat i de progrés social, amb empenta disciplinada, el poble de Catalunya va ésser agredit... (*Els forts aplaudiments que desperta en l'auditori aquest concepte, impedeix oir les paraules finals del paràgraf.*)

Catalunya és un poble que seguia el seu destí amb l'ànima generosa i decidida; i foren els altres els que l'agrediren. I els que ho feren eren els que menys podien fer-ho; que si sempre un robament és un fet condemnable, ho és més encara quan representa un abús de confiança. I precisament els que varen portar a terme l'agressió eren els que havien donat la paraula d'honor d'ésser els servidors de la nació, els que havien rebut la confiança i la força de la nació per a servir-la i no per a servir els seus afanys de despotisme. Es aquesta la monstruositat de la guerra civil present. Normalment, la guerra civil representa el xoc entre uns que pensen d'una manera i els que senten d'una altra, però en la lluita actual resulta que en l'altre front de batalla hi ha molts germans nostres, molts fills del poble, que voldrien estar al nostre costat i no poden, perquè els ho impedeix la força. (*Ovació.*)

I no contents d'haver pres els fills del poble i fer-los servir una causa que no senten, traeixen el seu íntim sentir amb aquelles paraules que ho diuen tot, quan parlen dels seus soldats. ¿Com poden dir que els soldats, fills del poble que serveixen a la nació, siguin seus? I no contents encara de convertir en soldats seus els que no poden ésser-ho, han fet més, han anat, amb el perill que això representi un conflicte europeu, a cercar, en un lloc on España complia un mandat internacional, al Marroc, perquè vinguessin ací els moros a combatre Espanya. I són els que es diuen patriotes, i salvadors d'Espanya, els que han portat legionaris estrangers, cabiles de rifenys per a venir a combatre contra els espanyols.

I no es contenten a exposar el país a un conflicte internacional, sinó que, amb el seu orgull, arriben a més, i hem pogut veure, per notícies recents que del seu acte podria venir-ne una conflagració europea. De manera que els feixistes i facciosos, per la satisfacció, que no aconseguiran, del que són els seus afanys, si no els fa por destroçar la seva pàtria, tampoc no els sabria greu encendre la gran foguera d'una nova guerra.

Cal que Catalunya estigui decidida a tots els sacrificis, en les feines de la pau i en els actes de la guerra. Hi ha avui lluitadors catalans al front d'Aragó, i en altres fronts de les terres d'Espanya, i Catalunya complirà en la guerra, amb orgull del que representa la seva força i la seva voluntat. Però també serà necessari que el sacrifici el fem tots aquells que estem a la reraguarda. La guerra no ha d'ésser només el sacrifici heroic i molt sovint de la vida, per part dels que estan al front de combat, mentre els que són a la reraguarda tenen una posició indiferent, còmoda, apacible. Si la guerra s'allargués, podria ésser necessari — cal advertir-ho ja des d'ara a la població civil de la reraguarda — que també hagués de fer sacrificis, i tots hauríem de creure que el nostre sacrifici és molt petit en relació amb el d'aquells que en el front donen la seva vida, i davant de totes les possibles contingències, cal que els que estem a la reraguarda ens fem el pensament que per sacrificis que se'ns demanin, seran petits en relació amb la grandesa de la causa que defensem. (*Aplaudiments.*)

Podem repetir i assegurar que Esquerra Republicana té una gran missió a complir. Sabeu quina és, sobretot, aquesta missió d'Esquerra Republicana? És portar el sentiment de Catalunya, l'ànima del nostre poble, és l'escalf de l'adhesió popular, a la ciutat de Barcelona, i a totes les contrades catalanes a l'obra revolucionària. Volem tenir el legítim orgull, i dir-ho no vanitosament, amb la modesta senzillesa amb què aportem l'esforç nostre a l'obra que es crea, que Esquerra Republicana de Catalunya representa aquesta cosa alada, tot esperit, aquesta cosa que no és material ni concreta, però tanmateix és indestructible, que representa la força perennal de l'ànima de Catalunya.

Jo únicament puc parlar en nom de l'Ajuntament de Barcelona, i dir-vos que ja ha començat l'acció d'estendre la seva esfera d'activitat amb la cooperació d'elements que lluiten junts amb nosaltres. Els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya, des dels llocs respectius, no representaran mai un obstacle per a l'ampliació de les representacions de les forces aliades en les corporacions públiques. El nostre desig és, per la mateixa dignitat dels càrrecs que exercim, que tots acceptem les responsabilitats que ens pertoquen i que estem disposats que s'estengui l'acció directora junt amb nosaltres a totes les forces que integren el front antifeixista. (*Molt bé! Aplaudiments.*)

He d'acabar tornant al començament del discurs. Catalunya té avui davant seu totes les possibilitats obertes, un horitzó lliure de núvols. La seva voluntat pot crear la Catalunya que ella mateixa desitgi, però mentre sentim aquesta esperança en un demà millor, no podem oblidar el fet que estem en guerra. Estem en guerra, cal guanyar-la, i la guanyarem, però mentrestant cal que tots els que lluiten al front i els que mantenen la confiança a la reraguarda actuïn amb bona voluntat i sense recels; els cors junts en un mateix afany

Per això tinc la certesa que d'aquest aiguabarreig actual de dolor i d'esperança, de revolta i d'afany constructiu, ens donarà a tots un ideal que ens agermani, i que en el fons no és altre que la fe i la confiança en la força renovadora i creadora de la nostra Catalunya. (*Forta ovació. El públic, tot ell d'empeus, i puny enlaire, aclama el senyor Pi i Sunyer.*)

PARLAMENT DE JOAN CASANOVAS

Catalans: Parlar avui en aquest acte no és per a mi una cosa fàcil i planera. El fet de desdoblar-se la meva representació com a vell militant, entusiasta i apassionat de les hores històriques en què vivim, i la meva representació de cap del Govern, podrà, potser, obligar-me a posar sordina a algunes de les meves paraules, perquè tenim un propòsit fonamental: guanyar la guerra i impulsar la transformació revolucionària que s'opera a Catalunya.

La primera victòria de la guerra la vàrem tenir el dia 19 de juliol. La victòria la vàrem obtenir totes les forces democràtiques i totes les forces sindicals de Barcelona, en una coincidència espontània i entusiasta. I l'Esquerra era al Poder, i sabia que sense l'ajut de les organitzacions sindicals, sense l'entusiasme popular al seu costat, no podia triomfar; però les organitzacions sindicals també sabien que sense el Govern de Catalunya amb el seu prestigi, sense el Govern de Catalunya amb els seus instruments, sense el que significava això, tampoc no podien triomfar. (*Molt bé i aplaudiments.*) I aquesta coincidència espontània i entusiasta de les institucions nostres nascudes de l'entranya del nostre poble, sensible a l'hora històrica, ens donà la primera victòria, la victòria del 19 de juliol. Les forces vençudes eren les peces fonamentals del feixisme; els privilegis i l'obstinació resistent del capitalisme, eren l'odi a Catalunya i a la seva autonomia que porten inscrit totes les banderes dels rebels, i eren el fanatisme religiós capitanejat per una clerecia inferior i poc evangèlica.

I tenim la guerra; una guerra en què hi ha d'haver vençuts; és una guerra en què no es pot estendre la bandera blanca ni acceptar el pacte; ni és aconsellable ni seria civil. Cal destruir el feixisme per sempre en els seus reductes més íntims i més amagats. (*Aplaudiments.*)

Es basteix en aquest front i en aquesta transformació la nova economia; aquesta economia que jo vull definir — perquè aquesta és la voluntat de la nostra Catalunya —, en la qual la preponderància del treball i la preponderància de la tècnica estaran per damunt de tots els interessos particulars; aquesta economia que no pot ésser obra d'infants, sinó que requereix l'estímul i l'estudi de tots. Per això el Govern de Catalunya ha volgut tenir al seu entorn aquesorgans expressius d'aquelles forces coincidents en l'hora de la victòria, i ha creat aquest famós Consell d'Economia, on s'estructuren tots els afanys, on lluiten les idealitats més avançades i on se sospesen les realitats que imperen, cercant aquell punt dolç per resoldre aquest problema, per tal que els homes i els pobles visquin dintre la nova riquesa creadora. (*Aplaudiments.*) I així heu anat veient les mesures que ha pres el Govern a l'entorn d'aquestes informacions i d'aquests assessoraments: intervenció d'indústries, creació d'indústries de guerra, improvisar tot el que cal perquè Catalunya constitueixi la reraguàrdia fecunda i impulsora, la reraguàrdia d'aquest front on lluiten amb tant d'heroisme i amb tant de braó les nostres milícies.

La política a Catalunya, la posició de l'Esquerra. Nosaltres som l'eix de l'oposició contra el feixisme; units amb les forces obreres, no cometrem l'error de separar-nos fins que s'hagi vençut el feixisme, en totes les seves facetes i en els reductes a què jo alludia: plutocràcia, clericalisme, militarisme, que són els estigmes d'aquesta hora històrica que vivim. I la Generalitat, les institucions, han estat sensibles i dúctils en aquesta hora històrica. La Generalitat i les institucions presidides per homes d'Esquerra, han adaptat fàcilment la seva marxa i el seu ritme a les noves exigències d'aquest moment, i s'ha constituït un Govern separant les dues responsabilitats: mantenint, com a la clau de volta, per a tot Catalunya, la figura augusta d'una presidència separada de les lluites de partits i dels fracassos dels homes: és el símbol de Catalunya, el símbol que presideix, en aquesta alta institució, l'obra governamental dels homes que, un darrera l'altre, poden ocupar el Poder. I s'ha constituït aquest Govern, essent l'eix Esquerra Republicana, perquè és un Govern d'equilibri. Cal dir-ho, perquè això no s'ha escapat a ningú: hi havia determinades competències sindicals, i algú, a través del Poder, podia fer obra de proselitisme; i aquest Govern, sensible també a les manifestacions del moment, marxa com ha de marxar dintre d'una democràcia: inspirat o informat pels grans corrents majoritaris que en aquest ordre també puguin donar-se. Jo ho vaig declarar en constituir el Govern, en el qual és representada la majoria política de Catalunya, amb la participació de la Unió de Rabassaires; marxarà d'acord amb els nous impulsos, marxarà inspirat en aquelles coincidències del 19 de juliol que van portar aquella explosió espontània que va aixafar el feixisme en poques hores a la ciutat de Barcelona. Però és obligació sempre d'un Govern marxar d'acord amb l'impuls majoritari i no provocar tampoc, amb les seves manifestacions i amb les seves derivacions, competències que podrien debilitar aquest front de la reraguarda i que, en definitiva, debilitarien també el nostre front que lluita en les batalles. No hi ha acords escrits, no hi ha pactes: hi ha una coincidència de visió il de desigs: contra el feixisme i per la Catalunya socialment nova. Es això el que significa el Govern, en aquesta hora, i el que inspira a Esquerra Republicana des del Govern i en la seva marxa ascendent en el nostre camí cap a l'infinit.

Tenim el problema de l'Autonomia com a problema polític. No és discutit ja per ningú. S'ha eixamplat actualment d'una manera extraordinària. Materialment, hem hagut de suplir tota l'acció de l'Estat, i sense aquest Govern, com jo insinuava al començament, sense aquest nucli governant a Barcelona, Espanya, a hores d'ara fóra en mans del feixisme. (*Grans aplaudiments.*) I la Generalitat, des del 19 de juliol, és materialment més autònoma, gairebé diria independent; però espiritualment sent una nova solidaritat amb els pobles que a Espanya lluiten contra el feixisme. És la solidaritat de l'ideal, és la solidaritat de la sang, en la que hi cap també la independència dels pobles. Una Catalunya lliure és la garantia d'una Espanya lliure, i — que es digui d'una vegada — Catalunya serà sempre incompatible amb una Espanya feixista i feudal. (*Aplaudiments que duren llarga estona.*)

I el paper de la classe obrera, estrictament obrera, en aquesta hora històrica, és un paper de primer pla: posa a prova, en aquest moment, la seva força creadora i el seu sentit de responsabilitat. Per això, el Govern que em cap l'honor de presidir, ha anat a buscar en aquests Consells d'informació i d'iniciativa una cooperació lleial; una cooperació que no li manca pas un sol moment, una cooperació plena de responsabilitat, puix que aquests òrgans, hem de dir-ho, estan a l'alçada de la seva missió, de la seva responsabilitat i de la seva força creadora. Però així com guardem un front, així com tenim la guerra i hem de fer la guerra amb tots els seus mètodes i totes les seves regles exigents i dures; així com bastim una economia i la transformem — que ens ha d'assegurar precisament el triomf també de les nostres màximes idealitats —, cal també un ordre revolucionari. Hem batut el desordre; neix un ordre nou. L'ordre demana una justícia. I el Govern de Catalunya, sensible i responsable en aquesta hora històrica, prescindint de la tradició judicial — vençuda també el dia 19 — va instaurar el Tribunal popular. El va instaurar per recollir tota aquesta exaltació, tot aquest desig, tota aquesta sensibilitat de justícia que porten els períodes revolucionaris i de transformació; però si hi ha aquest Jurat popular i aquest Tribunal popular, on la veu i el sentiment del poble s'hi manifesta, on s'enjudicia ràpidament, d'una manera inexorable, ah!, no hi ha dret, al marge d'aquest Tribunal, ni a la vindicta particular ni privada, ni a la justícia tenebrosa i tèrbola; s'ha

MAGATZEMS TIVOLI
CASP, 17
CRIDA L'ATENCIÓ PELS SEUS PREUS IMPRESSIONANTS, DESIG LATENT D'AFAVORIR AL PÚBLIC EN GENERAL
PER A AVUI I DEMÀ, DIMARTS, 15 DE SETEMBRE
IMPORTANT REGAL
1 LLENÇOL CURAT EXTRA GRANDÀRIA MATRIMONI 11×14 PAMS, PER PESSETES. . 7'25
AIXÒ DONARÀ IDEA DELS PREUS VERITABLEMENT ECONÒMICS A QUÈ VENEM
LLENCERIA - CONFECCIONS - SEDES - LLANES
GÈNERES DE PUNT

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

d'actuar a la llum i al davant del Tribunal del poble. (*Molt bé.*)

Per què la publicitat, en tots els ordres, és garantia de justícia. Deia un dels meus professors, quan jo era universitari, que li podien donar el jutge més venal, el jutge més concupiscent a condició, que el règim processal i d'enjudiicament fos públic, tingués la garantia de la publicitat. Perquè l'opinió té dret a saber el com i el perquè es castiga els seus conciutadans. (*Molt bé. Molt bé.*) (*Aplaudiments.*)

Ii així contribuirem que desaparegui aquesta angúnia, filla de la inseguritat, que quasi ens ofegaria, aquesta angoixa que sovint ha plantat damunt de la ciutat i plana encara damunt dels cmps de Catalunya; perquè així, amb la decepció que sembraria en molts esperits aquest terrorisme difús, nosaltres els predisposaríem a esdevenir el llevat del feixisme, d'un feixisme que ens naixeria a reraguarda.

El feixisme — tinguem-ho molt en compte — no és una doctrina positiva. Ni a Itàlia ni a Alemanya ha estat mai una doctrina positiva. El feixisme neix a Itàlia després de la decepció de la guerra, davant d'una tropa moralment derrotada. El feixisme neix a Itàlia, després d'una ocupació de fàbriques impremeditada i no creadora. Les mateixes multituds que no saberen bastir una economia, varen ésser les que posaren en mans dels *Condottieri* el fuet que ha servit per atuïr el poble. (*Molt bé. Aplaudiments.*)

I a Alemanya també. També a Alemanya és el poble decepcionat que ha perdut la guerra, és el poble víctima que m'atreveixo a dir que el tractat de Versalles va negar-li l'expansió natural a què tenen dret tots els pobles, àdhuc els derrotats. I en aquest moment és quan es produeix també a Alemanya un moviment feixista.

Fixeu-vos-hi bé; cal que vetllem nosaltres a Catalunya perquè no ens vinguin decepcions semblants. I aquestes decepcions ens vindrien si les nostres tropes no obeïssin el comanament, si les nostres tropes, per manca de disciplina, fosin derrotades, perquè tindríem la impressió que no és cada ciutadà el derrotat, sinó el cap que les comana. També ens vindria la decepció si vèiem que enmig de l'entusiasme i de les paraules del moment, no sabíem bastir la nostra economia, i com a conseqüència, havíem de patir més privacions que les que havíem patit en les etapes del règim capitalista. I la decepció vindria així mateix al camp, si el pagès no trobava a la carretera i al poble aquell mínim de seguretats tural desconfiança, que és derivada que exigeix per atenuar la seva nade l'esforç i de les eventualitats que duu en ell mateix el treball de la terra; el treball de la terra no és un treball heroic i momentani, sinó que és un treball de paciència, de continuïtat, de dies, al cap dels quals s'obté la collita. (*Aplaudiments*)

En l'ordre internacional no ens podem avenir a sentir dir que a Espana hi ha una guerra entre dos governs. Això s'explotya per Europa i no es pot sostenir seriosament. Hi ha un Govern legítim, reconegut per la Societat de Nacions, i uns unilitars rebels, un exèrcit pretorià, i en aquestes condicions la paraula neutralitatl a tenim clavada dintre de les nostres entranyes, gairebé diríem com una tradició. (*Ovació.*)

Aquesta lluita és la batalla entre els principis liberals i els principis absolutistes, és la batalla entre el sentit de dignitat i el sentit d'esclavitud, i cap país del món no pot ésser indiferent a la nostra guerra, perquè la nostra guerra és la plasmació dolorosa i cruenta del drama mundial.

A mesura que s'aferma la victòria, creem la justícia popular, l'orientació econòmica, la nova estructura social i l'aproximació, a través dels òrgans que representen les organitzacions obreres i polítiques, associem les classes revolucionàries a les responsabilitats del Poder. Les institucions de Catalunya no seran mai un obstacle. La nostra missió és aquesta, en aquestes hores de responsabilitat i de dolor. Però s'ha de governar amb la plenitud de la responsabilitat i de la publicitat, perquè l'opinió vol saber qui governa i com governa. (*Molt bé.*)

I aquesta és Catalunya. Aquesta és Catalunya: La de les experiències històriques i la que troba en el seu passat tot l'impuls per a redimir-se en l'albada que s'acosta.

Per arribar a la seva transformació, Catalunya, aquesta Catalunya renaixent que cantava — i jo m'embadalia escoltant-lo — amb paraula eloqüent i entusiasta el meu amic Gassol, trobarà ajut en la seva tradició històrica. Catalunya ha d'informar la seva revolució. Porta en el seu esperit tot l'impuls que li ve del seu passat i té la suficient dignitat civil, social i proletària per a resoldre tots els problemes. Ha arborat la seva senyera, i aquesta senyera triomfarà, costi el que costi. (*Visques, ovació i entusiasme.*)

FINAL DE L'ACTE

El senyor Tauler, diu:

Dues paraules per a donar per acabat l'acte. Els centres són pregats de portar les seves banderes, aquesta nit al Teatre Nacional de Catalunya, el Teatre del Liceu, per a contribuir a l'homenatge al gran Pau Casals. L'entrada és per la mateixa Rambla o per l'escenari. I en ordre a les adhesions rebudes, volem sintetitzar-les totes amb la lectura d'un telegrama rebut d'Alcañiz, que diu així:

«Elements Columnes Macià i Companys, fervorosament són entre vosaltres. — Artemi Aiguadé, Comissari.»

I finalment, una salutació senzilla, afectuosa i emotiva. Es la salutació del President de Catalunya, Lluís Companys.

Es donen visques a Lluís Companys i segueixen durant llarga estona les ovacions i les manifestacions d'entusiasme.

L'acte acabà a la una en punt de la tarda.

Una salutació del general Mangada a S. E. el President de la Generalitat

El general Mangada, des de Navalperal, s'ha dirigit a S. E. el President de la Generalitat saludant-lo i trametent-li una abraçada dels milicians i forces a les seves ordres per als germans de Catalunya.

El senyor Companys ha correspost amb efusives paraules a la salutació de l'heroic militar.

LA COLUMNA DE MUNTANYA «FERRER GUARDIA»

Elements de la C. N. T. i de la F. A. I. han iniciat la formació d'una columna que portarà el nom de «Ferrer Guàrdia», la qual compta ja amb considerable nombre d'afiliats.

La columna «Ferrer Guàrdia» fa una crida a tots aquells homes que han lluitat sempre per les llibertats de la terra ibèrica perquè, com un sol home, vagin a allistar-se i surtin aviat a aixafar una vegada per sempre la canalla feixista.

L'allistament es farà al local de les Joventuts Llibertàries, Balmes, 228, cantonada Travessera.

Continua l'agitació al Marroc

Madrid, 13. — S'aguditza la situació a la zona del Protectorat espanyol al Marroc. Els generals facciosos, no solament es veuen impossibilitats d'enviar més indígenes a Espanya, sinó que aviat hauran de fer front a un aixecament de les càbiles. Diversos Caids prestigiosos efectuen una activa recollida d'homes en diferents tribus, especialment en les de Bocoya, més excitades que mai perquè en aquests dies han rebut enèrgiques crides d'Abd-el-Krim. L'exilat a l'illa de La Reunion no s'ha escapat ni pensa fer-ho; el que ha fet és pregar amb insistència al Govern francès que li retorni la seva llibertat, reiterant-li el seu acatament, perquè vol impedir que la sublevació que s'ha produït a la zona espanyola al Marroc, repercuteixi a la zona francesa. Aquest prec no ha estat contestat encara afirmativament ni negativament. Es probable que el Govern francès cregui necessari no prendre cap resolució abans de fer una consulta que creu obligada.

LA SUBLEVACIO AL MARROC EXPLICADA PER UN TESTIMONI PRESENCIAL

Madrid, 13. — Ha arribat a Madrid l'oficial de telègrafs Antoni Mata, el qual prestava servei a Tetuan en esclatar la revolució i als serveis del qual deu el Govern l'haver sabut ràpidament el que passava al Marroc. Ha manifestat que en els primers moments Franco hagué de sostenir durs combats amb els àrabs i amb els legionaris, ja que primerament es negaven a venir a Espanya. Alguns grups de soldats feren front durant els primers moments als oficials, i algunes companyies es pogueren posar en salvament per l'actitud enèrgica de soldats i classes.

La població civil mora ha sabut des del primer moment el que ha passat i la traïció de què han estat víctimes els soldats àrabs. Tota la població civil desitja que triomfi el Govern de Madrid, i quan coneix per mitjà de la ràdio la satisfactòria marxa dels esdeveniments a favor del Govern Popular l'alegria esclata. Els àrabs voldrien tenir fusells per a sublevar-se contra Franco, però no tenen armament.

El rebels provoquen incidents a la frontera francesa

Madrid, 13. — Notícies d'Hendaia comuniquen que caigueren ahir en aquella població francesa quatre obusos llançats pels avions dels rebels que ataquen Guipúscoa. Un dels projectils va caure damunt una fàbrica d'electricitat i produí danys importants.

Aquesta és la quarta vegada que els facciosos disparen la seva artilleria erròniament contra territori francès. En les tres anteriors els seus canons produïren danys materials a Hendaia i en una població veïna, i féu víctimes entre el veïnat. En total l'artilleria insurrecta ha mort, dintre França, una minyona de Fuenterrabia i dos habitants d'Hendaia, i ha produït lesions a vint-i-sis persones, totes elles franceses.

Això ha fet que el Govern francès reforcés la vigilància en la frontera espanyola, i ha originat ja diverses investigacions portades a terme pel comissari Mr. Picar. Actualment presten servei a la frontera sis avions francesos, i hi tenen collocades algunes peces antiaèries a part de contingents de policia i exèrcit. Si aquests bombardeigs persisteixen, no seria res d'estrany que per part del Govern francès es donés una resposta més contundent i eficaç que no una protesta diplomàtica, que no podria ésser dirigida a cap persona ni entitat responsable.

Notícies de l'Estranger

HITLER CONTINUA DESAFIANT RUSSIA

Nuremberg, 13. — En un discurs pronunciat avui per Hitler davant els S. A. i els S. S. emprà idèntica violència que en els pronunciats durant les sessions del Congrés.

Hitler diu: «El nostre antic adversari que poguérem vèncer, ens amenaça altra vegada amb el puny. Que no es faci illusions, ja que estem preparats per a tot.

Les masses del món organitzen manifestacions contra el feixisme i el nacional-socialisme, i a favor dels ideals bolxevics i per a finançar la compra d'armament per a Espanya.

Nosaltres no hem fet encara cap manifestació de protesta, però estic segur que el dia que us inviti a manifestar-vos, Alemanya en peu respondrà unànime.

El món veurà milions d'homes aixecats contra el seu antic adversari i contra l'enemic hereditari de la humanitat.

No odiem ningú, però Alemanya mai no serà bolxevic.» — Fabra.

LEBRAT A PERSHING GUANYA EN UN PARTIT DE FUTBOL CE-L'EQUIP CATALA PER 2 a 1

París, 13. — Després de diverses manifestacions atlètiques a l'Estadi de Pershing, s'ha jugat e lpartit de futgol entre un equip de futbolistes catalans, de Barcelona, i un equip de laboristes, de Londres.

Una imponent gernació ha presenciat l'encontre que ha acabat amb 2 gols a 1 a favor dels catalans.

Abans del partit, el senyor Leon Jouhaux, secretari general de la C. G. T., ha fet lliurament d'un banderó a l'equip català. — Fabra.

INCENDI A L'OPERA DE PARIA

París, 13. — S'ha declarat un violent incendi al Teatre de l'Opera, de París.

Els danys materials són evaluats en més d'un millió de francs. — Fabra.

HA ESTAT INAUGURAT A PARIS UN MONUMENT A HENRY BARBUSSE

París, 13. — Avui ha tingut lloc al cementiri del Père Lachaise la inauguració del monument ofert pels treballadors de la U. R. S. S. per tal de perpetuar la memòria del gran escriptor Henry Barbusse.

Una imponent multitud ha desfilat davant el sepulcre de l'autor d'*El Foc*, des de la una a dos quarts de sis de la tarda.

Tota la manifestació s'ha desenrotllat en perfecta calma, i no s'ha registrat cap incident. — Fabra.

LA GESTIO PER A EVACUAR LES PERSONES QUE VULGUIN SORTIR DE L'ALCASSAR, HA ESTAT AJORNADA PER A AVUI

Madrid, 13. — A les sis de la tarda arribà el senyor Morgado a Toledo, junt amb el senyor Pèrez Quesada, de l'ambaixada argentina.

Conversà allí amb el cap del Govern que havia arribat, i a continuació el senyor Largo Caballero anà al palau episcopal, i d'allí al front de Talavera.

El tinent coronel Barceló, per mitjà d'uns altaveus des dels parapets del Zocodover, digué als assetjats: «Atenció, atenció, l'ambaixador de Xile vol adreçar-vos la paraula. Mentrestant he donat ordre de suspendre les hostilitats. Si no hi esteu d'acord, feu-nos senyals amb la bandera blanca.»

Els assetjats no contestaren, malgrat haver-se repetit aquest avís. Naturalment, hom ha comprovat que els altaveus funcionaven bé. Com sigui que es feia de nit, hom acordà repetir la gestió demà i comunicar al president del Consell l'hora en què pugui entrar l'ambaixador de Xile, el qual ha retornat a Madrid.

LES OPERACIONS AL SECTOR DE CORDOVA

Montoro, 13. — El darrer avanç de les nostres forces a Cerro Muriano ha donat per resultat el silenci de l'enemic, que no dóna senyals de vida des de fa setanta-dues hores. Les poblacions d'aquesta zona han tornat a la normalitat i hom treballa enèrgicament en les feines del camp.

L'aviació lleial ha continuat els seus vols de reconeixement. Ahir, sis aparells bombardejaren Còrdova i produïren alguns incendis. Foren respectats els edificis del barri obrer, en els quals hi ha collocades algunes banderes blanques. Com a resposta a aquest bombardeig, els rebels han bombardejat l'hospital d'El Bacar, malgrat que al terrat de l'edifici hi ha pintada una enorme creu vermella. El bombardeig de l'hospital no va produir cap víctima, però com a mesura de precaució ha estat resolt de traslladar-lo a un altre lloc.

Montoro fou ahir l'objectiu dels rebels, que varen tirar vuit bombes, que produïren destroces en algunes cases i mataren dues dones. Sembla que aquestes bombes eren carregades amb trilita, la qual cosa demostra una vegada més els instints criminals dels rebels, que empren aquestes armes en les ciutats allunyades de la zona de guerra.

Ultima hora

El Concert d'anit Pau Casals al Teatre Nacional de Catalunya

El President Companys, que assistí al festival, fou objecte de vivíssimes mostres d'adhesió i d'entusiasme

Formant part de les festes populars commemoratives de l'11 de setembre, ahir nit tingué lloc al Teatre Nacional de Catalunya un gran festival en el qual participà l'orquestra Pau Casals, dirigida pel seu mestre fundador i el mateix mestre Pau Casals, violoncellista. Aquest acte, un dels més importants festivals musicals celebrats a casa nostra, ha representat la veritable presa de possessió de l'antic Liceu pel poble de Catalunya.

El vastíssim teatre es veié completament ple, tant en el pati de butaques com en tots els pisos. Molta gent romangué dreta pels passadissos, i a més d'això molta d'altra hagué de quedar al carrer per haver-se esgotat les localitats desde mitia tarda. L'aspecte que oferia el teatre era imponent. El poble prengué brillantment possessió del nostre primer teatre que fins ara havia estat gairebé un reducte de les classes privilegiades.

En el primer intermedi arribà al teatre el President Companys, la presència del qual fou anunciada per una enorme ovació. En aparèixer a la llotja presidencial acompanya dels consellers senyors Gassol, Espanya i Rauret, tot el teatrees clatà en una ovació inacabable.

El President Companys, a més dels consellers esmentats, anava acompanyat de l'alcalde senyor Carles Pi i Sunyer, general Aranguren, Josep Andreu, tinent coronel Gavarri, capità Hervàs, Bransuela, Prieto Gelabert, Font, Josep Fontbernat, Josep Maria Pi i Sunyer, Coromines, Piquet i d'altres.

El mestre Casals en el transcurs del festival i particularment en el seu recital de violoncel fou objecte d'emocionants demostracions d'afecte pel poble. Les ovacions es feren interminables.

Una vegada acabat el festival el President Companys en abandonar el teatre rebé novament el testimoni de l'adhesió de la simpatia de tots els que assistiren al magne acte, el qual representà la presa de possessió solemne del poble del nostre primer teatre.

MAPA D'ESPANYA

PER A SEGUIR LES OPERACIONS CONTRA ELS FEIXISTES

Magnífic exemplar de 70 × 60 cm. amb pobles detallats i a tot coloramb trenta banderetes per a marcar els fronts. Certificat, per correu franc domicili . . . . . Ptes. 4
Mapa sense banderes . . » 2'50

Demaneu-lo, enviant segells, gir o reembossament a BASAR LICEU, carrer Sant Pau, 17. - Barcelona

CICLES I ESPORTS
SANROMA
Balmes, 62 :: BARCELONA
Bicicletes ORBEA

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Una crida de la Unió de Cooperadors de Barcelona

Ja està constituïda aquesta força econòmica en la vida del consum organitzat de la ciutat, entre totes les cooperatives existents a la capital.

Seixanta-dues sucursals distribuïdes a Barcelona compten amb la inscripció de deu mil socis, representants d'altres tantes famílies, el percentatge de quatre persones per família de les quals sumen quaranta mil consumidors, regulats per un sistema distributiu, que ha aconseguit amb setantacinc anys legalitzar el subministrament amb garantia de pes, qualitat, excedents de percepció, assegurances socials, caixes d'estalvi, crèdit a la família soci consumidora, tant en les necessitats catastròfiques que l'atzar de la vida plantejava en el modisme capitalista del passat, com per a adquirir elements de comoditat i treball, costosos sempre si han d'ésser adquirits al comerç privat a terminis; però, en canvi, facilitats per la cooperativa de consum al preu de venda de comptat i facilitant els terminis sense cap usura d'interessos.

Adrecem aquest fet d'unificació del sistema de cooperativa de consum a tota la massa proletària que, refractària encara, no ha ingressat a la nostra organització, gronxant-se en la indiferència, deixant perdre en el desconegut el 75 per 100 dels seus ingressos.

Unió de Cooperadors de Barcelona presenta la seva força organitzada i convida tots els treballadors a què s'inscriguin a la cooperativa de consum, car amb llur acció afavoriran el control de les necessitats del consum de tots, destacant-se immediatament el refugi dels «corbs acaparadors», que sempre, en les hores doloroses dels esfondraments econòmics, saben aprofitar les circumstàncies per a gaudir-se de beneficis tèrbols que afavoreixen llurs egoismes i perjudiquen la col·lectivitat.

Cal mobilitzar el consum per a poder regularitzar l'esforç de la producció, i que aquest no es perdi en l'esterilitat de l'abisme superproductiu, que no serveix més que per a fer desaparèixer matèries primes, sense necessitat del moment i privant-nos del seu valor en les del futur.

Si esteu integrat en l'evolució social del moment revolucionari, heu de fer-vos soci de la sucursal d'Unió de Cooperadors de Barcelona, que estigui més aprop de casa vostra.

Consignes, convocatòries i advertiments

CONVOCATORIA DELS ESTUDIANTS MARXISTES

El Comitè Central dels Grups Estudiantils Marxistes comunica a tots els camarades delegats de Grup la necessitat que passin avui, dilluns, a les cinc de la tarda, per la ronda de la Universitat, 33, entresol, per qüestions de l'organització.

El Comitè Central dels G. E. M. està organitzant, per a la present setmana una conferència que tractarà del problema dels estudiants obrers, que anirà a càrrec d'un membre del Comitè Central, la data i lloc de la qual s'anunciarà oportunament.

CONFERENCIA DE FEDERICA MONTSENY

Avui, dilluns, en el local del Centre Obrer Aragonès (carrer Baix de Sant Pere, 55), tindrà lloc una conferència de la coneguda propagandista Federica Montseny. Aquesta conferència ha estat organitzada pel Sindicat Unic de Treballadors Postals (C. N. T.), i versarà sobre el tema «Els Sindicats Postals dins la Confederació Nacional del Treball.»

L'acte començarà a les cinc de la tarda.

CANVI DE LOCAL

La Biblioteca Cultural Esportiva Avanti ens comunica que ha traslladat el seu local social al carrer de l'Alegria, n.º 25 (Barceloneta).

ASSOCIACIO DE FUNCIONARIS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA

L'actual Junta directiva ha convocat les diverses seccions de l'Associació per a celebrar les corresponents assemblees parcials. Per avui, dilluns, a les quatre de la tarda, i per a demà, dimarts, a les deu del matí, està convocada la secció d'Arbitris. Demà, a les quatre, es reunirà la secció Tècnics, i a les sis, la de Brigades. Totes aquestes reunions tindran lloc a l'estatge social, Jonqueres, 2, 1.r, i en elles hi serà discutit el següent ordre del dia:

Primer. — Nomenament de la mesa de discussió.

Segon. — Informe de la Junta de Secció.

Tercer. — ¿S'accepta que la nostra Associació quedi estructurada en Sindicat Unic de Funcionaris de l'Ajuntament de Barcelona, sollicitant el seu ingrés a la Federació Local de Sindicats de la C. N. T.?

Quart. — Cas d'ésser acceptat l'ingrés a la C. N. T., ¿quin company creieu que ha de representar-nos com a delegat a la Federació Local?

Cinquè. — Precs i preguntes.

SINDICAT UNIC DE SERVEIS PUBLICS FUNCIONARIS MUNICIPALS SECCIO CIRCULACIO I GUARDIA URBANA

Es convoca tots els afiliats a aquest Sindicat a l'assemblea general que se celebrarà avui, dilluns, dia 14 del corrent, a les cinc de la tarda, en aquest Sindicat, carrer Nou de la Rambla, n.º 3 (Casa Güell).

ELS NOUS DIRECTORS DE LES ORQUESTRES RADIOFONIQUES

Per la Comissaria de Radiodifusió de la Generalitat de Catalunya han estat designats els mestres Ferran J. Obradors i Antoni Català directors d'orquestra de les emissores Ràdio Barcelona i Ràdio Associació, respectivament.

Les orquestres, compostes de quaranta professors, començaran a actuar davant 1 micròfon avui, dilluns, a la tarda, amb programes interessantíssims.

ASSEMBLEA DE REPRESENTANTS CORREDORS I VIATJANS DE CALÇAT I ESPERDENYES DE CATALUNYA A SOU I COMISSIO

Hom recomana l'assistència a l'assemblea que tindrà lloc avui, dilluns, dia 14, a les deu del matí, a la Sala Mozart, carrer de Canuda, 31, per a tractar el següent ordre del dia:

Primer. — Llegir l'acta anterior.

Segon. — Examen de l'actuació del Comitè fins a la data.

Tercer. — Taula de discussió.

Quart. — Exposició del projecte d'orientació a seguir.

Cinquè. — Precs i preguntes.

ALS ESTUDIANTS DE LA F. N. E. C.

Tots els estudiants del darrer curs de medicina, pendents d'algun examen per a la seva llicenciatura, són convocas per a avui, dilluns, a les onze del matí, a l'estatge social de la F. N. E. C., plaça de la Universitat, cantonada a Aribau.

UNA NOTA DEL COMITE DEL CENS DE SASTRERIA

Hom recorda a tots els treballadors a domicili, l'obligació que tenen abans del dia 17 de donar coneixement a les Oficines del Cens, instal·lades als sòtans de la plaça de Catalunya (enfront a l'Hotel Colom), de tot el personal ajudant que tenen treballant en llurs cases; de no fer-ho així, es prendran les mesures corresponents.

El Diari Oficial

En la seva edició d'ahir, diumenge, el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* publica el següent sumari:

Governació

Ordre nomenant, amb el caràcter d'inamovibles, els operaris que constituiran la plantilla del personal tècnic del Parc Mòbil de la Comissaria General d'Ordre Públic.

Obres Públiques

Ordre declarant cessant el peó capatàs adscrit a la Demarcació de Tarragona, Marcel·lí Sabaté i Sabaté.

Ordre donant de baixa del servei els peons auxiliars adscrits a la Demarcació de Tarragona, Joaquim Miralles i Salvadó i Josep Sabaté i Alvarez.

Ordre creant a cadascuna de les Demarcacions d'Obres Públiques de Catalunya un registre especial per a la inscripció dels vehicles de motor mecànic que per manca de la documentació necessària no puguin ésser matriculats degudament.

Ordre dictant normes perquè els empleats de les Demarcacions d'Obres Públiques que en qualitat de temporers o d'eventuals exerceixen funcions de caràcter tècnico-administratiu o auxiliar d'oficina en els serveis tècnics, puguin sollicitar llur adaptació a la plantilla, amb categoria d'auxiliar primer.

Agricultura i Proveïments

Ordre per la qual la Generalitat s'apropia la Mina i Sèquina de Santa Coloma de Gramenet, i són nomenats delegats els presidents dels Sindicats propia la Mina i Sèquia de Santa Coloma de Gramenet i de Badalona i el Canyet, amb les facultats que s'esmenten.

Departament d'Obres Públiques

Subhasta de les obres de variant i nova travessia per Vilanova i la Geltrú, de la carretera de Barcelona a Santa Creu de Calafell, punts quilomètrics 43'653 a 45'105.

SINDICAT DE PROFESSIONS LIBERALS (C. N. T.). — SECCIO ADVOCATS.

Es convocada Junta general per avui, dilluns, a les set del vespre, al nostre local social del passeig de Gràcia, n.º 35, 2.n, i puix que són importantíssims els assumptes a tractar, és encarida l'assistència de tots els camarades.

ELS ESCRIVENTS DE L'AJUNTAMENT DE BARCELONA INGRESSEN AL SINDICAT UNIC DE SERVEIS PUBLICS

Reunits en assemblea general els funcionaris escrivents de l'Ajuntament de Barcelona, acordaren, per unanimitat, ingressar al Sindicat Unic de Serveis Públics que té el seu local al carrer Nou de la Rambla, número 3. Ha estat nomenat un Comitè de Secció que durà a terme tots els treballs d'organització.

Una delegació d'aquest Comitè serà cada dia al local del Sindicat, d'onze a una i de quatre a set per a atendre totes les consultes que vulguin fer els companys.

MOTA DEL COMITE DEL CENS DE SASTRERIA

Aquest Comitè s'adreça a tots els patrons i patronals de Sastreria per a fer-los present l'obligació en què es troben tots llurs afiliats de portar a la Comissió del Cens, instal·lat a la plaça de Catalunya (baixos enfront l'Hotel Colom), la relació de tots els papers, pantaloneres, armilleres, «trajeras» i uniformes militars, fins el dia 17 del corrent, sense admetre cap operari.

Tots els patrons han de donar-se per assabentats per la present nota i, de no fer-ho per tot l'esmentat dia, es prendran les mesures que es creguin convenients.

URODONAL
antirreumàtic

CARTELL D'ESPECTACLES

FUNCIONS PER A AVUI, 14 DE SETEMBRE

APOLLO. — *Companyia de drames socials Salvador Sierra-Enriqueta Torres. Tarda, a les* 5.30, La estrella roja.

BARCELONA. — *Companyia de comèdia castellana Manuel ParísDEsperança Ortiz. Tarda, a les* 5.30, *l'èxit d'Antoni Quintero i Pasqual Guillén,* La bola de plata.

COMIC. — *Companyia de revistes Margarida Carbajal-Fina Conesa. Direcció, Joaquim Valle. Mestres directors, Josep O. de Zàrate, Cèsar Vendrell, Francesc Montserrat. Tarda, a les* 5.30, *l'èxit de la revista* Bésame, que te conviene.

ESPANYOL. — *Companyia de vodevil Josep Santpere-Pepeta Fornés. Tarda, a les* 5.30, *el vodevil, en tres actes,* Maniobres de nit.

PRINCIPAL PALACE. — *Companyia d'opereta. Direcció, Miquel Tejada. Mestres directors, Ramon Gorgé, Rafael Puo i Jaume Pagès. Primeres figures, Tino Folgar, Ricard Mayral, Pau Gorgé, Jaume Miret, Neus Aliaga, Emília Aliaga, Matilde Rossy i Amadeu Llauradó. Tarda, a les* 5.30, La princesa del dóllar.

POLIORAMA. — *Companyia de drama català Assmpció Casals-Josep Clapera. Tarda, a les* 5.30, Cataclisme.

drama català Assumpció Casals-Josep Tarda, a les 5.30, *l'òpera, en quatre actes, del mestre Puccini,* Madame Buterfly, *per Carme Bonaplata, Felip Sanagustín.*

ROMEA. — *Companyia de comèdia catalana Maria Vila-Pius Daví. Tarda, a les* 5.30, Barraques de Montjuïc.

VICTORIA. — *Companyia castellana Pau Hertogs-Pere Segura. Mestres directors, F. Palos, G. Tomàs i J. Parera. Tarda, a les* 5.30, La del manojo de rosas, *per Pau Hertorgs, Glòria Alcaraz, Mercedes Garcia, Antoni Miras i Pere Segura.*

NOVETATS. — *Companyia lírica Marc Redondo-Antoni Palàcios. Mestres directors, Civera, Espeita y O. de Zàrate. Tarda, a les* 5.30, La rosa del azafrán, *per Maria Teresa Planas, Flora Pereira, Josep M.ª Aguilar y Antoni Palàcios.*

NOU. — *Companyia lírica catalana. Direcció, Josep Llimona. Mestres directors, Isidre Roselló, Francesc Font i Emili Blay. Tarda, a les* 5.30, *el gran èxit d'Arturo Suàrez i Isidre Rosselló,* Tots al front o Almogàvers d'avui, *per Emili Vendrell, Concepció Panadès, Antoni Biarnés, Rosa Marco, Alexandre Nolla, Sofia Vergé, Josep Llimona, Joan Rosich i tota la companyia.*

CIRC BARCELONES. — *Extraordinari programa de varietats, a les* 5.30, *en el qual prendran part* Vianor, Rondalla Zaragoza, *amb els seus cantadors i balladors que vingueren a Barcelona amb motiu de l'Olimpíada Popular; la renombrada orquestra* Demon's Jazz *i celebradíssims artistes.*

Notes. — Tots els teatres són controlats per la C. N. T.

Tots els serveis són gratuits.

Resten suprimides la comptaduria, la revenda i la claque.

Tots els teatres funcionen en règim socialitzat i, amb aquest motiu, no es donen entrades de favor.

CINEMA TEATRE GOIA. — *Avui:* Dibuixos; Còmica; El arrabal; El Conde de Montecristo.

CINEMA NOU (Obradors, 10). — Estrella de medianoche; La alegre mentira; La pradera roja; Renegados del oeste; El pueblo en armas.

COLISEUM. — *Sessió contínua de 4 a 11:* El domador; Quiéreme siempre; El pueblo en armas; Pepita Màrquez, *dansarina i violinista;* Gran Fregolino, *comediant;* Orquestra Coliseum.

SAVOY. — *Local dotat de refrigeració. Sessió contínua de 3.30 tarde a 11 nit. Butaca, 1 pta.:* Aunque parezca mentira, *curiositats;* Con las armadas del mundo, *aventuras camera;* La talla del marfil, *documental;* Dibuixos; Números 1 i 2 d'El pueblo en armas.

KURSAAL. — El pueblo en armas; Vidas íntimas; Juguetes animados; De frente, marchen; Las cuatro hermanitas.

METROPOL. — *Tarda, contínua de 4 a 11:* Dibuixos; Esportiva; El pueblo en armas, *segona part;* 20,000 años en Sing Sing; Gloria y hambre.

CATALUNYA. — *Avui:* La viuda negra; La máscara de carne; El pueblo en armas, *tercera edició;* Dibuixos.

DIANA. — *Programa de dilluns a dimecres:* Caravana de bellezas; Una semana de felicidad, *en espanyol;* Broadway por dentro, *en espanyol;* Dibuixos.

BROADWAY. — La tragedia de una madre; El diablo asoma; ¡Viva Villa!

ATLANTIC CINEMA. — La vida en el fondo del mar; Elegancias exóticas; Un viaje a la luna; Escuela de campeones; El marathon del baile, *dibujos;* La marcha del tiempo, n.º 3; El pueblo en armas, n.º 4.

TALIA. — Marieta la Traviesa; Byrd en el Antártico; La hiena; Revista; Dibuixos.

ESPLAI. — *Programa de dilluns a dimecres:* Noticiari Fox; El túnel transatlántico; La reina del barrio; Torero a la fuerza.

INTIM CINEMA. — *Programa de dilluns a dimecres:* Revista; Dibuixos; Que pague el diablo; Sucesos n.º 2; Caprichos.

FOC NOU. — *Programa de dilluns a dimecres:* Hombres en blanco, *en espanyol;* Así ama la mujer, *en espanyol;* Busco un millonario, *en espanyol;* Dibuixos Popeye; El pueblo en armas, *gran reportatge dels successos revolucionaris de Madrid i Barcelona, editats per la C. N. T. i F. A. I.*

MIRIA. — *Programa de dilluns a dimecres:* Movimiento revolucionario, n.º 2; Idolos de Buenos Aires; Te quiero y no sé quién eres; El collar de esmeraldas.

ROYAL. — *Programa de dilluns a dimecres:* De tren a tren, dos bodas; Otra primavera; La alegre mentira; El pueblo en armas, *moments revolucionaris.*

PATHE PALACE. — El vaquero millonario; Clemencia; El aventurero audaz; El pueblo en armas, n.º 3; Aguiluchos.

MISTRAL. — *Programa de dilluns a dimecres:* Dibuixos; Madame Buterfly; Busco un millonario; Arsenio Lupin.

MARYLAND. — Marieta la Traviesa; Sangre de circo; Temeridad sobre ruedas, *còmica;* El pueblo en armas, *tercera part.*

URQUINAONA. — La feria de la vanidad; La Cucaracha; Dibuixos; El pueblo en armas; *debut* de Tonny Cost, *la meravella del segle XX, amb* Rondeña, *gran dansarina.*

PUBLI-CINEMA. — *Contínua de 3 tarda a 11 nit. A les 4, canvi de programa. Els senyors espectadors de les 3 podran veure el programa d'estrena. Seient, 1 pta.:* Gràfic Paramount; Un passeig per Boulogne; Bebès acuàtics, *dibuix de Walt Disney;* Els gossos, nostres amics; El poble en armes, número 4, *noves notes de tots els fronts de combat;* La faç de Xina, *interessant documental.*

FRONTÓ NOVETATS

Avui, dilluns, tarda, a les 4: Rúbio-Villaro *contra* Salamanca-Lejona. — *Vegeu cartells.*

FRONTON TXIKI-ALAI

Avui, dilluns, tarda, a les 4, primer partit: Arrate I-Mercedes *contra* Tere-Bene. — *Segon:* Sagràrio-Toni *contra* Lumi-Angelita. Detalls *per cartells.*

EDEN CINEMA (Nou de la Rambla, 12; telèfon 24482). — *Avui, sessió contínua de 4 tarda a 11 nit:* Dibuixos; Contra el imperio del crimen; Nadando en seco; Hombres sin miedo; El pueblo en armas, *segon reportatge.*

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Angel Estivill, periodista i soldat, ens parla del front de batalla i de la reraguarda

La marxa segura i implacable de les nostres forces. -- Més fàbriques de guerra!, ha d'ésser la consigna de Catalunya

EL NOSTRE ESTIMAT AMIC ENTRE NOSALTRES

Es troba a la nostra ciutat el nostre estimat amic i company Angel Estivill, un dels dirigents de la primera columna Del Bàrrio-Estivill-Trueba, que actualment opera al sector de Tardienta, a un quilòmetre escàs d'Osca. L'esmentat cap militar, secretari de redacció del FULL OFICIAL, ha vingut a Barcelona per tal d'acomplir una missió del partit que li ha estat confiada.

Aprofitant l'estada del nostre bon amic entre nosaltres, hem tingut ocasió de sostenir amb ell una interessant conversa sobre els pròxims objectius a aconseguir per les nostres forces que operen en el front aragonès. D'aquesta conversa recollim aquells extrems que poden fer-se públics sense perjudicar la discreció obligada en les actuals circumstàncies.

OSCA AVIAT SERA NOSTRA

— Osca aviat serà alliberada del terror feixista. Catalunya, el poble de Catalunya, ha d'esguardar aquesta lluita nostra al front aragonès amb un optimisme equilibrat i serè — ha dit el nostre company —. Des que la nostra columna de la U. G. T. i del Partit Socialista Unificat sortí de Barcelona, s'ha guanyat cada hora, cada dia, posicions a l'enemic, posicions morals i posicions estratègiques. Ni una sola derrota, ni una sola reculada.

L'AVANÇ ES CONTINUAT I IMPLACABLE

Es un avanç continuat i implacable. Potser als esperits de poca solidesa moral davant la lluita terrible que estem sostenint els semblarà lent. Es la impaciència dels que dubten; és el nerviosisme dels que no estan segurs d'ells mateixos. Nosaltres, els que estem allà dalt, els que sabem de les canonades enemigues, del repicar de les metralladores facciosos, del soroll de les bombes d'aviació, els que hem vist l'heroïcitat, el coratge dels nostres milicians i de les tropes lleials a la República, no ho trobem lent. Sabem, perquè ho sabem damunt del terreny, que totes les possibilitats, que totes les probabilitats són aconseguides per les nostres tropes, sota el guiatge dels nostres caps militars i sota el serè, enèrgic i intelligent comanament del coronel, vull dir del general, Villalba. Osca està encerclada. Nosaltres, els de la U. G. T., els del Partit Socialista Unificat, tenim cobert un dels sectors més difícils. Es una planura com el damunt d'una taula. Allí hi tenen abocades totes les possibilitats en armament, i, amb tot, cada dia anem guanyant posicions; avui és La Granja que cau a les mans de la infanteria d'Aviació, la qual està formada per milicians de la U. G. T. i del Partit Socialista. Demà és la Torre de la Colasa, una de les posicions més fortes i més ben artillades del cinturó fortificat d'Osca. I cada dia es va avançant; contra l'aviació alemanya, contra l'artilleria facciosa, contra tot. Ells amb l'ajut d'Alemanya i Itàlia, que els facilita avions i armament, es baten a la defensiva; una defensiva tancada, defensant el terreny pam a pam, perquè saben que aquesta guerra és una guerra definitiva, i perden Siètamo, que agafen les tropes de Durruti; i perden Solòrzano, i han de veure assetjat Estrecho Quinto, una de les màximes defenses d'aquella fortalesa que és Osca. I encara han de veure absolutament neutralitzant els focs de l'artilleria de Monte Aragón, a punt també, si no ho està ja, d'ésser encerclat. Osca està en una situació terrible. Ens arriben cada dia soldats fugitius del feixisme, que quan veuen com les nostres tropes mengeu els saborosos pernils de Catalunya, les butifarres de Vic i totes aquestes coses que el nostre poble envia al front, queden astorats. A ells se'ls ha fet creure que nosaltres ens morim de gana, que no tenim un tros de pa per a les tropes i que han de sostenir la moral sense protestar de la llauna de sardines que per cada quatre soldats es reparteix als qui defensen Osca, perquè se'ls diu que si ells mengen una llauna entre quatre, *los canallas catalanes* en mengen mitja cada cinc.

UNA COSA LAMENTABLE

Així es — continua dient Angel Estivill — que la situació moral i material d'Osca és desesperada. No té remissió. El que cal és que ningú, per afany de sensacionalisme, no faci el que fins ara s'ha fet: donar, sense control ni comprobació, notícies que no són certes. Tres vegades hem llegit la presa d'Osca. I això desorienta el poble i el desconcerta. Si Osca s'ha pres tres vegades, pensa la gent, és que dues vegades d'elles s'ha hagut d'abandonar, i això no és cert, sinó que és tot el contrari. I encara aquest procedir té un resultat més dolent: desorientar i desconhortar els milicians del front, els quals interpreten aquestes coses com una manca de serietat a la reraguarda.

Si aquest avanç sobre Osca s'hagués tractat amb la responsabilitat deguda, des d'un punt de vista de publicitat, el nostre poble avui vibraria d'entusiasme, perquè ha estat una meravella estratègica, un devessall de valor i d'enteresa militar, una demostració formidable del que valen, del que poden i del que arribaran a fer les nostres tropes en aquesta epopeia de la llibertat i de la revolució.

LES NECESSITATS DEL FRONT

— Quines són les necessitats del front que la reraguarda hauria d'atendre encara amb major interès? — preguntem al camarada Estivill.

— Home!... Potser aquesta pregunta us la podria contestar amb les mateixes paraules de Clemenceau: «Canons, canons i municions!» O bé les que com a consigna han popularitzat els obrers francesos i anglesos: «Canons, canons i avions per a l'Espanya republicana.»

LA LLUITA HISTORICA

— Però això pot proporcionar-ho Barcelona?

— Barcelona, no. La indústria catalana, sí. La nostra indústria va transformant-se lentament, massa lentament, en indústria de guerra. Però encara que sigui dur he de dir que Catalunya en aquest aspecte no ha estat a l'altura que hauria d'haver estat. La mobilització, magnífica. Per primera vegada en la nostra història les tropes catalanes s'han llançat a una croada d'alliberació, en direcció a la planura de Castella. Es la Catalunya industrial, liberal, demòcrata i progressiva que es mobilitza contra el centralisme latifundista, opressor i feixista. Es el proletariat, és la petita burgesia, agermanats, que s'aixequen en armes contra els «junkers» espanyols, per anar a alliberar el proletariat, la petita burgesia i els camperols pobres, els camperols famèlics i descamisats de Castella, d'Extremadura i d'Andalusia. Però la nosta potència industrial, aquesta potència que tant ens enorgullia, no ha respost com havia de respondre. Catalunya produeix avui en guerra més poc que ahir en pau, i això no s'ha de permetre. El ritme de treball s'ha d'accelerar. El poble de Catalunya s'ha de sentir mobilitzat per a la guerra. Si els milicians lluiten amb les armes a la mà, al front, a la reraguarda els soldats de Catalunya, que soldats són obrers de Catalunya en aquest sentit, han de lluitar amb les eines de la producció, sense descans, sense pensar si és llarga ni si és dura la jornada, que si al front es mor gloriosament per la metralla, a la reraguarda es pot morir gloriosament també de cansament i de son per a la guerra. Quan haurem guanyat, quan vingui l'hora de reconstrucció i estructuració social, ja parlarem de jornades de quaranta hores, de jornades de trenta hores. Ara, en aquests moments, llàstima que els dies no tinguin quaranta-vuit hores!

UN EXEMPLE A IMITAR

Per altra part — continua dient-nos —, i esperant que la nostra indústria de guerra vagi superant-se cada dia, hi ha unes necessitats imperioses. Dintre de quinze dies, dintre quinze dies, repeteixo, començarà en alguns punts del front l'època de les pluges. Els nostres milicians han de tenir roba d'abric, han de tenir bones sabates, han de tenir impermeables, han de tenir tendes de campanya. Les nostres dones treballen la llana, fan jerseis; l'agulla de ganxet és l'arma civil del nostre poble, és la metralladora de les legions femenines. Quina cosa més admirable, la mobilització de les dones catalanes! Però potser no n'hi haurà prou. Cal que siguin les fàbriques, cal que siguin les fàbriques, les que forneixin sabates, roba gruixuda, abrics, sabates de goma, impermeables.

Crec que ja us he dit moltes coses; n'hi ha moltes més a dir, que ja s'aniran dient. Només vull dir-vos com el poble català sap respondre a les nostres crides. Dissabte jo parlava en un poble català d'aquests problemes, d'aquestes necessitats, i en acabar l'acte, uns obrers se m'acostaren i em digueren: «—Nosaltres treballem en una fàbrica de gafets. Voldríem mobilitzar-nos per a la guerra.» «—Home, els vaig contestar; al front no en necessitem, ara, de gafets.» «—Es que nosaltres podem fer cartutxos!» I, efectivament, en aquella fàbrica de gafets, d'aquesta cosa tan modesta i insignificant com són els gafets, en sortiran vint mil cartutxos diaris. I en el mateix poble uns altres obrers d'una fàbrica de tela forta s'han compromès a construir, en un termini de quinze dies, cent tendes de campanya de trenta-sis llenques. Es així com ha de respondre Catalunya, com aquest poble, com aquestes fàbriques, que treballen dia i nit, com aquestes fàbriques que ja han creat els primers equips de xoc, els primers equips d'«stajanovistes». Que no quedi a Catalunya ni una fàbrica parada, ni un taller sense produir. Si pot ésser per a la guerra, per a la guerra, si no, per a les necessitats del poble.

FORA ELS GANDULS, FORA ELS INDISCIPLINATS!

Cal que a Barcelona i als pobles de Catalunya es visqui una vida normal, sense augment de preus, sense acaparaments; que no es doni la vergonya que d'una dotzena d'ous els aprofitadors de la situació en cobrin 7 o 8 ptes. I la regularització de la vida només s'assolirà si la producció es normalitza, si la producció se supera. Fora els ganduls, fora els indisciplinats, fora els sabotejadors! Treball al front, treball a la reraguarda. Catalunya té vitalitat, i té reserves suficients per a guanyar, no aquesta guerra, sinó una guerra tres, quatre, cinc vegades més forta. Els «Junkers» no poden vèncer històricament el proletariat de les fàbriques. La bandera negra de l'agrarisme i latifundista ha de deixar pas a la bandera roja del proleteriat, a la bandera de les quatre barres de la Catalunya culta i liberal que s'ha posat en peu.

Waters Cardona. Vergara, 1

Míting del P. O. U. M. a Sants

Rebull, Xelada, Capdevila i Gorkin asseguraren la victòria de la llibertat contra el feixisme

Ahir, al matí, al cinema Boheme, de la barriada de Sants, va tenir lloc el míting de propaganda organitzat pel P. O. U. M. Hi va assistir un públic nombrós, que omplí completament el local. Presidí Antoni Rebull, tot just arribat del front. El local era decorat amb banderes marxistes, igual que l'escenari.

Rebull inicià els parlaments i expressà que l'acte que hom celebrava era l'inici d'una campanya de propaganda que pensava portar a terme el P. O. U. M. a tot Catalunya i la finalitat de la qual era d'evitar que pogués ésser desvirtuat el moviment revolucionari a què assistim.

Digué que al front de batalla tots els qui combaten contra el feixisme havien arribat a una unitat d'acció i que calia que fos igualment a la reraguarda.

Manifestà a continuació que els elements feixistes no havien pres mai al front l'ofensiva, i que només es limitaven a defensar l'escomesa dels milicians de la llibertat.

— Unes forces — afegí — que mai no ataquen estan condemnades a ésser vençudes. S'ocupà seguidament de les jornades al front i digué que Osca no ha caigut ja al nostre poder per no haver convingut als nostres objectius immediats. Si haguéssim volgut — afegí —, Osca ja fa temps que seria nostra, però raons estratègiques han aconsellat que abans de prendre aquesta plaça hagin caigut d'altres posicions, posem per cas Mont Aragó.

Fou molt aplaudit.

Després féu ús de la paraula Xelada, el qual començà per dedicar un record als caiguts en la lluita. Seguidament, va fer referència a la lluita que es desenrotlla als voltants de Belchite i que determinà la presa del Cerro del Lobo, on l'enemic s'havia fet fort, tenint per base una gran quantitat d'armament i una dotació de sis-cents homes.

— Armaments i homes caigueren a poder nostre davant el nostre atac. Vosaltres heu tingut ocasió aquests dies de veure a Barcelona els canons que els prenguérem.

Féu esment de les tretes de què es valen els elements feixistes, que els mou a adoptar de vegades l'uniforme de les forces antifeixistes per presentar-se a sorprendre els lleials a la República i el proletariat.

Igual que l'orador anterior, digué que el feixisme és un enemic al qual cal donar per vençut per endavant, entre altres motius perquè als camps de batalla no ataca mai. Afegí que l'actuació de les forces antifeixistes als voltants de Belchite ha motivat que en aquesta població els facciosos ja no comptin amb aigua, la qual cosa fa més desesperada llur situació.

Acabà manifestant que tots els milicians de la llibertat estan plens d'entusiasme i que tots coincideixen a tenir per bandera la que els ha de donar la llibertat, el pa, la terra i el treball.

Les seves darreres paraules foren acollides amb una ovació.

Després parlà Capdevila, el qual començà dient que el P. O. U. M. posa per damunt de qualsevol interès polític la necessitat de portar a terme la revolució del proletariat. Féu esment de la constitució de la Primera Internacional, i dedicà paraules d'enaltiment als seus fundadors Bakunin i Carles Marx, remarcant la vida de sacrifici d'ambdós i el deute de gratitud que amb ells va contraure el proletariat de tot el món.

Féu història del moviment obrer i polític al nostre país, i expressà que el règim polític ha anat sempre lligat amb l'econòmic.

Alludí la persona de Lerroux, i digué que aquest, junt amb Emiliano Iglésias i Antoni Maura, va preparar el fusellament del fundador de l'Escola Moderna, Francesc Ferrer i Guàrdia.

Va refer-se a la repressió de Martínez Anido-Arlegui, i digué que aquella època terrorífica va ésser obra més que dels dos generals, de Cambó, Bertran i Musitu i el Foment del Treball Nacional, puix que aquells dos sinistres generals foren en realitat els instruments d'aquests darrers.

Amb aquest motiu dedicà un sentit record a les víctimes de la repressió Vandelló, Archs i Eveli Boal.

L'orador acabà assegurant la seva confiança en el triomf als camps de batalla i a la reraguarda dels qui lluiten pel triomf dels postulats de la llibertat i el proletariat.

Fou també molt aplaudit.

Finalment parlà el membre del Comitè de les Milícies Antifeixistes Julià Gorkin. Començà dient que Gil Robles abans d'ésser vençut en les eleccions manifestà que tenia necessitat d'implantar a Espanya la dictadura, encara que calgués fer vessar sang proletària.

Jo — afegeix Gorkin — ja li vaig contestar en el míting que en aquells temps celebrà la nostra organització al Price. Vaig dir-li que a nosaltres, per tal de triomfar, tampoc no ens aturaria el fet de vessar sang reaccionària. El que cal lamentar és que el Govern del Front Popular no apliqués a Gil Robles els mètodes que ell preconitzava per a imposar a Espanya la dictadura.

Gil Robles, vençut en les urnes, començà a preparar la militarada feixista, junt amb Franco i Goded, els dos generals que li servien d'aguant durant el seu pas pel Ministeri de la Guerra. Goded i Franco pagaren la generositat que amb ells tingué la República en sublevar-se, i el segon, que es diu espanyol i patriota, augmenta encara la seva fellonia portant a Espanya els alarbs perquè la desfacin, la qual cosa no han pogut fer gràcies a la gran valentia de les nostres milícies.

Amb aquest motiu l'orador fa un gran elogi de la figura del comandant Pèrez Farràs, i alludeix a la seva valentia en el 6 d'octubre i al seu comportament de sempre a favor de la llibertat i dels ideals de progrés.

Referint-se al moment político-social a la reraguarda, digué que aquest era netament obrer, i que, per tant, s'havia d'anar a la formació d'un govern civil de guerra que donés realitat a les aspiracions del proletariat.

L'orador acabà fent una crida a la F. A. I. i a la C. N. T., perquè recollint el sentit del país, contribueixi amb el P. O. U. M. a l'estructuració de collectivització que reclama l'opinió, privant amb això que pugui ésser desvirtuada la grandiositat del moviment revolucionari que s'ha iniciat a tota Espanya i que es perfila en els camps de batalla i en els de reraguarda. Una gran ovació acollí les darreres paraules de Gorkin

El president tornà a fer ús de la paraula i manifestà que els milicians de la llibertat i del proletariat sabran triomfar del feixisme i de la burgesia.

L'acte, que començà a les onze, acabà a la una de la tarda, enmig de gran entusiasme.

PIBERNAT
CAIXES PER A CABALS
BÀSCULES
Parlament, 9-11. - BARCELONA

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

L'ACTE D'AHIR AL PRICE

Esquerra Republicana de Catalunya davant el moment actual

Davant una immensa generació que omplia el local i els voltants del teatre, parlaren els senyors Gassol, Pi i Sunyer i Casanoves

El vast local del Gran Price resultà insuficient per a encabir l'enorme multitud que acudí ahir a oir la veu autoritzada de tres homes de màxima representació i responsabilitat dins el partit d'Esquerra Republicana de Catalunya: Ventura Gassol, conseller de Cultura; Carles Pi i Sunyer, alcalde de Barcelona, i Joan Casanoves, president del Consell de la Generalitat.

Des del 19 de juliol, en què els dirigents i les masses populars que segueixen les directrius d'E. R. C. ocuparen el lloc d'honor que els pertocava, la veu dels representants d'aquest gran organisme de la democràcia nacionalista i social de Catalunya no s'havia adreçat als catalans per a dir quina era la posició del Partit en aquesta hora greu i transcendent de la Història en què, damunt les runes d'una societat corcada, que està essent abatuda per sempre més, sorgeix el món nou on han d'ésser plasmades les ànsies renovadores i transformadores de les masses populars.

Més que esbossar un comentari marginal sobre les paraules pronunciades ahir al Price pels tres homes d'Esquerra Republicana, remetem el lector a la lectura del text dels discursos de Gassol, Pi i Sunyer i Casanoves, que amb severa responsabilitat de governants han subratllat al poble de Catalunya el sentit de la profunda transformació que s'està forjant en el conjunt del cos social del nostre país i han assenyalat les directrius per on ha d'endegar-se aquest formidable i justicier impuls renovador de les masses populars per a fer de Catalunya un poble feliç i progressiu, on la seva economia social recolzi damunt bases totalment noves.

* * *

Al local del Gran Price va tenir lloc, ahir al matí, un acte d'Esquerra Republicana de Catalunya per tal de fixar la posició del Partit en els moments actuals.

L'anunci de l'acte, primer que celebrava Esquerra Republicana després de la sublevació feixista, i la destacadíssima personalitat dels oradors: Ventura Gassol, conseller de Cultura; Carles Pi i Sunyer, alcalde de Barcelona, i Joan Casanoves, cap del Govern de Catalunya, havia desvetllat entre les masses populars de Barcelona i d'arreu de Catalunya una enorme expectació.

El Price es veié ple de gom a gom molt abans de començar l'acte. La multitud que s'hi aplegà fou tan grandiosa que àdhuc els passadissos i tots esl llocs on podia encabir-s'hi un home eren completament atapeïts. La gran gernació que emplenava el Price feia gairebé irrespirable l'atmosfera. Degut a això i a la insuficiència del local foren nombrossíssims els ciutadans que restaren sense entrar al Price.

Totes les llotges del pimer pis apareixien amb banderes catalanes dels Centres del Partit. Al segon pis, un retrat del primer President de Catalunya, Francesc Macià, presidia espiritualment el grandiós comici de la democràcia nacionalista i social de Catalunya.

Una nota característica de l'acte d'ahir fou la nombrosa afluència de dones.

A l'entorn del local i a l'interior d'aquest prestaven servei de guàrdia milicians d'Esquerra Republicana de Catalunya.

LES BANDERES

Una tasca impossible fóra assenyalar totes les banderes que hi havia en l'acte d'ahir al Price. Procurarem de totes maneres esmentar-ne les que ens fou possible veure:

Casal d'Esquerra Republicana del Districte I; Pàtria Nova; Casal Català d'Esquerra de Can Baró; Centre d'Esquerre de Mataró, Secció Femenina; Espartacus; Columna Lluís Companys; Ateneu Republicà de Gràcia; Centre d'Esquerra del Port, Districte VI; Casal d'Esquerra Republicana del Districte X; Casal d'Esquerra Republicana del Districte IX; L'Avenç Obrer Català de Sant Andreu; La Llar; Casal Nacionalista Sagrerenc; Casal d'Esquerra Estat Català d'Hostafrancs; Ateneu Ober Republicà del Districte V; Centre d'Esquerra Republicana i Unió Femenina del Camp de l'Arpa; Columna Macià; Casal Català d'Esquerra de Sabadell; Centre Català Republicà del dictricte V; Ateneu Pi i Margall, de la Barceloneta; Ateneu d'Esquerra del Districte I; Foment Republicà de Sants; Casal Nacionalista d'Esquerra del Districte IV; Casal Català Martinenc; Ateneu Obrer del Districte VI; Ateneu Nacionalista d'Esquerra del Poble Nou; Centre i Joventut d'Esquerra del Districte II; Esquerra Republicana del Districte III (Hospitalet); Esquerra Republicana de Catalunya i Joventut d'Estat Català (plaça de la Universitat); Casal Català d'Esquera del Districte IV; Ateneu Nacionalista Republicà de la Bonanova; Casal d'Estat Català de l'Esquerra de l'Eixampla; Casal d'Esquerra Macià; Esquerra Republicana del Districte III, Les Corts; Centre Catalanista d'Esquerra, rambla de Catalunya; Centre d'Esquerra de Vallcarca; Esquerra Republicana de Canet de Mar; Casal d'Esquerra Republicana; Avenç Republicà de la Bordeta; Centre Català Republicà de les Carolines; Ateneu Obrer Republicà del Districte V; Centre d'Esquerra Republicana Districte VIII; Casal Federal del Guinardó; Grup Feminal del Casal Federal del Guinardó; Casal Obrer d'Esquerra Republicana del Poble Nou.

L'acte

A les onze en punt feren acte de presència els oradors, senyors Gassol, Pi i Sunyer i Casanoves. La multitud, amb el puny enlaire, saludà els homes d'E. R. C. amb inacabables visques a Catalunya, al President Companys i a la República. Així mateix se sentiren crits d'abaix el feixisme. L'entusiasme del públic era imposant.

Presidí l'acte el diputat i director general de Treball, Joan Tauler. Al seu costat prengueren seient Gassol, Pi i Sunyer i Casanoves. La resta de l'estrada presidencial era ocupada pels consellers de la Generalitat, senyors Espanya, Rouret, Mestres; els diputats, senyors Barrera, Rubió i Tudurí, Ferran Zulueta, Jené, Cunillera, Arnau Cortina, Soler i Pla, Fontbernat; els consellers municipals, senyors Escofet, Altaba, doctor Mori, Cordomí, Pumarola, Junyent, Oliva Lloret, Ibàñez, i nombroses personalitats, entre les quals recordem Roc Boronat, Pere Foix, Riera i Puntí, Josep Pi i Sunyer, Dalmau Costa, Jové Sarroca, etc., etc.

L'acte fou radiat per les emissores de Catalunya. A diferents indrets del local i a fora hi havia installats diversos altaveus.

Acabada la perllongada ovació amb què el públic saludà la presència dels oradors, el president de l'acte, senyor Tauler, declarà aquest obert amb les següents paraules:

JOAN TAULER

Ciutadans i ciutadanes: L'amic Miquel Guinart, president del Comitè executiu de la Federació de Barcelona-ciutat, es troba, des d'ahir, al front d'Aragó, al costat de les nostres columnes. La seva absència és substituïda per mi per designació immerescuda dels meus companys del Comitè executiu. Poques paraules, perquè la meva missió i el meu mandat es redueixen a obrir aquest acte.

Tots sabeu que des del 19 de juliol es vénen registrant successos dolorosos i gloriosos a la nostra terra i a les terres germanes, en defensa de les nostres llibertats. No sóc jo l'indicat en aquest moment, per a descriure o exposar la transcendència d'aquest acte, en què Esquerra Republicana de Catalunya, el partit de les multituds, el partit de l'emoció ciutadana, es presenta davant del poble de Catalunya, per mitjà d'aquests micròfons, a exposar el seu sentir i el seu pensar. Tampoc no és ocasió, per tractar-se dels tres oradors de què es tracta, que faci jo la presentació. La vostra concurrència, la vostra expectació proven, de manera eloqüent, la transcendència o la importància que a l'acte doneu, i la vàlua dels oradors que més tard us van a parlar. (*Aplaudiments.*)

Primera comanda del Comitè executiu de la Federació de Barcelona, encàrrec que el vaig a complir emocionadíssim. Tinc l'encàrrec de veure si amb la meva veu i amb aquests micròfons faig arribar la vostra salutació, la salutació fraternal als nostres milicians (*aplaudiments*) i a tots els milicians, encara que no siguin els nostres (*aplaudiments*), que vénen lluitant en defensa de la llibertat.

També he de complir una altra comanda: que, al mateix temps que aquests aplaudiments, arribi també a sota terra un piatós record per a aquells que per la llibertat vénen caient en aquesta guerra. (*Aplaudiments.*)

Resta obert l'acte. Parlarà ara Ventura Gassol. (*Visques a Catalunya i a Lluís Companys.*)

VENTURA GASSOL

Poble de Catalunya: Tan sovint com et sento, com et veig, i mai no podràs arribar-te a imaginar com t'enyorava. I és que t'havia de veure així, cara a cara, congregat en magna assemblea, com a l'hora de les grans solemnitats. M'havia avesat tant al teu contacte, m'havia avesat tant a sentir el teu alè, que lluny de tu no sabia ni pensar, ni trobar la paraula. Una mena de desolació m'espantava, encara que em trobés enmig de la remor de la més gran multitud, i temia per tu, poble de Catalunya, temia que t'haguessis dispersat, temia que t'haguessis distret del teu esperit, temia que t'haguessis oblidat de la teva ànima, d'aquella ànima on tots nodrim el nostre pensament i inflamem la nostra paraula.

D'aquesta raça nostra, deixeu-me sí dir ara, amb tota l'efusió del meu cor, amb tot el desenfré de les meves passions, amb tots els deliquis tendres de la meva joventut, la invocació: Catalunya, mare nostra, amb tu i amb la teva ànima immortal! (*Aplaudiments.*)

Que n'és de bo avui, de pronunciar aquest nom de Catalunya. I com emplena el cor i com emplena el pensament...

Tot jo me'n sento esborronat... I és que els dolors de la guerra ens han sensibilitzat d'una manera que, com us deia, tots anem pel món convertits en una gran ferida en carn viva, que fa més viva encara aquesta revolució social que duem a terme, una de les més pregones que hagi vist mai la humanitat. Aquesta revolució que té la fúria d'un cop de torrent — català com sóc, i fill de pagès, deixeu-me anar a cercar una imatge a pagesia—, que baixa tant impetuós, que remou l'entranya de la terra, i es fa roig quan la terra és roja, i gris quan la terra és grisa, i verd i clar quan la terra és verda i clara.

Salut a tu, Rafael de Casanova! Bac de Roda! Macià! Noi del Sucre! Lairet! Compte! Alba! Ascaso! Fontbernat!... (*Ovació que no deixa sentir el final de la frase.*)

I en vosaltres dos darrers sento representats tots els que han caigut del Front Popular, tots els que han caigut de tots els partits sindicals. I, quan us evoco, ara, tinc la certesa de la nostra victòria. (*Aplaudiments.*)

Tots hi som avui, aquí. Esquerra Republicana de Catalunya, però amb nosaltres, en esperit, hi ha tots els partits polítics, i tots els organismes sindicals en aquest Front Unic, que hem d'aguantar per tal d'arribar a la victòria definitiva. Dic que tots, i tots no hi són, i millor que no hi siguin... (*Molt bé!*) Perquè si hi fossin els treuríem. (*Molt bé!*) No són ni aquí ni a Catalunya, els que es deien els de l'ordre, els que es deien de la propietat, els que es deien de la religió... (*Aplaudiments.*)

No hi són perquè han fugit. I si em diuen perquè han fugit, jo us contestaré: perquè no eren dels nostres... ni eren de Catalunya... (*Molt bé.*)

I voleu una altra raó? Perquè molts d'ells són els còmplices de la guerra que ensagna al país. (*Forts aplaudiments.*)

Però ara us vull fer una mica de bon humor (*Rialles.*) Si sabia que m'escolten — algun deu haver-n'hi, que m'escolta (*Rialles*) —, jo els diria: podeu estar tranquils! Haveu fet un barreig indigne i innoble. Haveu barrejat el patrimoni vostre amb el patrimoni espiritual de la Pàtria. Haveu barrejat l'ordre, la pau, la política i la religió, i us haveu fet un garvell que us ha portat allà on us havia que portar.

No és que no se us hagués avisat. L'Avi, aquest home que ens presideix a tots amb aquesta mena de presència espiritual, que té llum i batecs de bandera, ho anuncià de manera profètica: Doneu-lo, el vostre cop, però darrera d'ell vindrà la Revolució.

I ja la teniu aquí. (*Molt bé!*) I ara vaig a fer el bon humor. Vosaltres voleu que els ataqui... Doncs, bé: jo no els vull atacar, ara. Jo els agraeixo des del fons del cor, i me'n felicito, i els diria, imitant paraules del Llibre que es creuen que sols és d'ells: Oh!, feliç culpa, la vostra! Oh!, feliç pecat, el vostre, que a vosaltres us ha portat a la penitència que esteu pagant i a nosaltres al triomf de les llibertats de Catalunya! (*Ovació.*)

Però escolteu... Deixeu-me seguir un xic el bon humor, perquè sense alegria ho perdríem tot, fins la Revolució... Els pobres que n'han sortit més mal parats han estat els militars. He dit pobres militars, i no ho mereixen, perquè són uns insensats els darrer representants de l'Espanya negra que hem d'exterminar. Aquests no tenen disculpa, perquè no eren nens per a deixar-se empènyer i tenien prou experiència. I ells — millor per a nosaltres — es deixaren enganyar. Jo no sé qui enganyà a l'un ni qui enganyà a l'altre, però suposo que tots penseu igual. (*Rialles.*)

Jo planyo els que moren afusellats, però de vegades em dóna pena que no es doni el pit.

No; no s'hi poden cridar a engany; que ells ho sabien pla bé. Les espases i les armes — ho dic per ells i per nosaltres — només es poden tenir a la mà quan és per defensar la Constitució, la independència del país, les llibertats i les reivindicacions d'un poble. (*Aplaudiments.*) És que ells ho han fet? No. Primer, han anat contra la Constitució, d'una manera traïdora i vergonyant. Això ho podem dir nosaltres, els homes de l'Esquerra Republicana de Catalunya, que quan el 6 d'octubre vàrem donar la cara; la vàrem donar tots, i el President Companys es va fer responsable de tot el que passà. (*Ovació.*) Però, catalans, els militars d'Espanya no es deien Companys ni es deien Govern de la Generalitat de Catalunya i tenien necessitat de fer alguna cosa. Feia molts anys que no guanyaven cap batalla. (*Rialles.*) A l'exterior, res: l'inri de tots els exèrcits del món. Ei!, llevat dels militars fidels, als quals reto l'homenatge civil més fervent, sortit del fons de la meva ànima. (*Aplaudiments.*) Als altres, no. Sabeu què va passar? Ja feia massa anys que tenien l'espasa a la mà i se'ls rovellava. (*Rialles.*) I quan veien que pel món s'aixecaven núvols amenaçadors, el pobre militar espanyol, el dolent al qual em refereixo, no tenia cap mena d'esperança. I sabeu què els va passar? Una altra imatge: Es exactament igual que si tots els que fóssim aquí constituíssim una família. — Ja veig que el President somriu i se sent cap de casa. (*Rialles.*)—. Com si constituíssim una família tots i tots fóssim germans: tots armats per defensar la independència del país; que d'aquesta no ens n'hem de deixar tocar ni un gra de sorra, catalans que m'escolteu i altres germans d'Espanya, vingui qui vingui. Doncs bé: : que estant preparats amb les armes a la mà per defensar el país, tot d'una sentíssim un exèrcit usurpador que ve a prendre'ns la terra i la llar i els fills. Ah!, i que aleshores, covards, en lloc de fer armes contra els usurpadors, fóssim armes contra els germans que s'asseuen al nostre costat a la taula. (*Aplaudiments.*) Que això, això, és el que han fet els militars d'aquí. És una tragèdia, catalans — quan parlo de la guerra ploraria —. Hi ha capitans que lluitant amb nosaltres han hagut de veure germans seus que queien amb els altres. Horror, blasme, execració, maledicció, a aquests homes que no són homes, que són llops i que fan que nosaltres, recordant-nos d'aquell gran Guimerà, volguem ésser el Menelic que puguem cridar aviat, per Catalunya i per la humanitat:—Hem mort el llop, hem mort el llop de l'Espanya negra! (*Molt bé i grans aplaudiments.*)

I ara, deixeu que vagi a acabar; que els companys meus ja em donen certes mirades cronomètriques i tenen raó. Vaig a acabar; però abans no vull deixar d'ajuntar la meva veu a la veu de l'estimat amic i germà Tauler. Oh!, quin agraïment tinc ara a aquests micròfons, que tot i essent de metall són més vius que el cor de certs homes; que agafaran la nostra paraula i la duran a travers dels camps. I els camps que la sentiran, per aquesta ànima universal que ho anima tot, quan veuran passar aquesta ona, hi enviaran l'olor del sseus verds, aquell baf de terra tan bo, que em recorda de quan era petit i el pare m'hi duia i el perfum de les flors i la remor dels rius; tots pujaran per endolc ir aquesta ona que s'endurà la nostra veu. Ona, vés-hi fins el front! Que hi vagi l'ànima de tots els que hi ha aquí i de tots els catalans! Salut a vosaltres, herois que lluiteu al front d'Aragó i a tots els altres fronts de les terres hispàniques! Catalunya us ho agraeix ,i us ho agraeix Espanya, i us ho agraeix la humanitat! Que aquest és el sentit del nostre nacionalisme: no volem ésser lliures per tancar-nos aquí, no. Ho volem ésser per córrer amb més ímpetu cap a la humanitat, per obrir més els braços, per donar més la nostra ànima. Aquest és el sentit que no tenen els militars feixistes; que ells sí, ells, ells, ells, són els veritables separatistes, enduts per aquest odi que tenen contra Catalunya, la llengua catalana i totes les altres... (*Aplaudiments que no deixen sentir el final de la frase.*) Són ells els separatistes; separatistes d'aquí i separatistes d'allà, que volen fer una Espanya negra, que quedaria isolada del món, i si tenia contactes, els tindria amb altres pobles que no vull anomenar,

(*Continua a la pàg. 4.*)

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte